ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԻՒԼՔԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . . 180 ղռշ.
Ալթը այլըգ . . . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 220 ղռշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

30 ՓԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3ւնճիւ սահիֆէյէ . . 5 ղռշ.
4ւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումը սարրաֆլըգլէ այտ իլանաթ.
2 վէ 3ւնճիւ սահիֆէլէրէ . . 6 ղռշ.
4ւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթը այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվատտը նաշիրիյյէ աայիտ պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

30 ՓԱՐԱ.

Խաւրէխանէսի, հէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 խանէտէ տիր։ — Կաղէթանըն ումուրը խարճ վէ Թահրիրիյէսինէ այտ քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի կայէթա Տիգրան Ճիվէլէքեանա միւրաճաաթ օլունմաղը լիզըմ կիպի, քեաֆֆէի մէքթեաթլարըն տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ալթը հէտի սէնէտէն պէրու վան վալիսի պուլունան տէվլէթլու Հասան բաշա հազրէթլէրինին ումուրը վիլայէթի հիւսնի իտարէտէ իպրազ պույուրմուշ օլտըգլարը տիրայէթը մէհամտանի իւզէրինէ Անատոլու բուլահաթը մատտէսինտէ րէյը ալիլէրինտէն իսթիֆատէ վէ քէնտիլէրի իլէ իսթիշարէ օլունմագ իւզրէ Տէրսաատէթէ տավէթ օլընտըգլարընը եազմըշ իտիք. Րիվայէթէ կէօրէ միւշարիլէյհ հազրէթլէրի պուրայա կէլմէք իւզրէ եագընտա վանտան հարէքէթ իտէճէքլէր իմիշ։ (Թէրճիմանը Հագիգաթ)

Պու քէրրէ ճանիպը Պապը Ալիտէն Ամէրիգա սէֆարէթինէ իրսալ օլունան պիր նօթատա, կաղտէբօղիթօսը բուլըրմընա տաիր Սամի պէյ վէ չիւրէքչեասընա վէրիլէնանիմիլ թյազըն պաշը օլտըղը, վէ պու հալտէ րէսմի մէվզուն ախզ ու իսթիֆա գըլընաճաղը պիլտիրիլմիշ տիր։

Ճէպէլը Լիպնան միւթէսարրըֆը վասա բաշա հազրէթլէրի պու կիւն հուզուրը Շահանէյէ չըգըպ եարըն տախի մանսըպը մէմուրիյէթինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք տիր։
Միւշարիլէյհ տուն լիճճըլը վէտաա Պապը Ալիյէ կիտիպ, Սատրազամ վէ խարիճիյէ նազըրը բաշալար վէ միւսթէշար Տաւհան Յարութիւն էֆէնտի հազարաթը իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Մէհաֆիլը տիփլօմաթիգիյէտէ թէէմմին իտիլէն պէհան օլունտըղընա կէօրէ, Ֆրանսա տէվլէթի Պաղըը սէֆիրի տօնանմասընըն եօլունը Թաատիլ իթմիշ վէ պու տօնանմա արթըգ Պէյրութա կիթմէյէճէք իմիշ։ Ճէզայիր վէ Թունուզ սէրըիպօրօսը Մօնսէնեօր Լավիժըրինին Սուրիյայա վուգուը խապէր վէրիլէն սէյահաթընտան տախի սարֆը նազար գըլընմըշ իմիշ։ (Մօնիթէօր)

Պապը Ալի հուգուգ միւշավիրլէրի' բաթընիմա Նիզամնամէսի հագգընտա սէֆարէթլէր Թարաֆընտան աիրէն Պապը Ալիյէ վէրիլէն նօթալարըն հավի օլտըգլարը իթիրազաթը Թէտգիգ իթմէքտէ օլուպ, նէթիճէի թէտգիգաթ մէճլիսը վիւքէլայա արզ օլունտուգտան սօնրա ճանիպը Պապը Ալիտէն պիլճիւմլէ սէֆարէթլէրէ պիր թահրիրաթը ումումիյէ կէօնտէրիլէճէք վէ պունտա հիւքիւմէթը Սէնիյէնին գարարը գաթիսի պէյան օլընաճագ մըշ։

Մըսըրտա նէշր օլունան Իգպալ կազէթէսի պէյանընա կէօրէ, Խտարաֆը հազրէթլէրի Շէհրիարիտէն Խըտիվ հազրէթլէրինէ պիր գըթա Իմթիյազ Նիշանը ալիսի իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Զաթը Հազրէթը Բատիշահի Թարաֆընտան, րէսմի թէթվիճ միւնասէպէթիյլէ Ռուսիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչասընա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէսիյլէ իճրաի թէպրիք վէ թէհնիյէթ պույրուլմուշ տըր։

—Պու քէրրէ Ռուսիա տէվլէթի Թարաֆընտան Տէրսաատէթ սէֆիրը քէպիրլիյինէ Թային օլունան Մ. Նէլիտօֆ Ռուսիա իմբէրաթօրընա միւշավիրը խասս տախի նասպ օլունմըշ տըր։

—Ինկիլթէրրա գրալիչասընըն եէվմը վէլատէթինի Թէպրիք զըմընընտա իրսալ պույրըլան նամէի Հիւմայունա միւշարիլէյհա գրալիչա Թարաֆընտան ղայէթ միւվէտտէթքեարանէ պիր Թարզտա ճէվապ Թագտիմ օլընմըշ տըր։

—Ֆրանսա սէֆիրի Մարգի տը Նօայլ' էվվէլքի կիւն Պապը Ալիտէ խարիճիյէ նազըրը Արիֆի բաշա վէ միւսթէշարը Տաւհան Յարութիւն էֆէնտի հազարաթը իլէ միւլագաթ իթմիշ կիպի, պատէհու Սատրազամ տաիրէսինէ կիտէրէք խարիճիյէ նազըրը հազրէթլէրի եինէ հազըր օլտըղը հալտէ Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ տախի ուզուն միտտէթ միւլագաթտա պուլունմուշ տըր։

—Ամէրիգա տէվլէթի Թարաֆընտան վիէննա վէ Աթինա սէֆարէթլէրինէ Թային գըլընան զէվաթըն միւսաֆիրէթէն Տէրսաատէթտէ պուլընտըգլարը մէամուր հազրէթը Շէհրիարի օլտըգտա, զէվաթը միւշարիլէյհիմա Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Ուալլաս իլէ պէրապէր էվվէլքի կիւն Եըլտըզ սէրայընա տավէթ պույրըլմըշ վէ հազլարընտա Շահանէկեան հազարաթը վէսաթէթլէրի իլէ ֆէվգ էլատէ իլթիֆաթ պույրըլարագ, Եըլտըզ պաղչէսի քէօշկինտէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլընմըշ տըր։

Մումայիլէյհ Աթինա սէֆիրի տուն տախի Պապը Ալիյէ կիտիպ Սատրազամ վէ խարիճիյէ միւսթէշարը Տաւհան Յարութիւն էֆէնտի հազարաթըյլէ միւլագաթ էյլէմիշ տիր։

—Ֆրանսանըն Աք տէնիզ տօնանմասը պու քէրրէ Սուրիա սէվահիլինտէն Րատօս ատասը ղըլըրընտա Մէրմէրիյա քէօրֆէզինէ կէլմիշ տիր։

—Իզմիր վալիսի սապըգ Ալի բաշա հազրէթլէրի' էվվէլքի կիւն Աալիյէ Նէզարէթինէ կիտէրէք, Նազըր Ասիմ բաշա հազրէթլէրիյլէ պիր միւտտէթ կէօրիւշմիւշ տիր։

—Վանտան էօթէյէ Զուհա — կէտտիկի տէնիլէն մահալտէ էմսալի կէօրիւլմէտիք պիր սուրէթտէ գար եաղմագտա օլտուղու' օրատան կէլմիշ օլան պիր մէքթուպտա մախսուստա խապէր վէրիլիյօր։ (Թ. Հագիգաթ)

—Թիւթիւն րէժիսինին չարթնամէսի տուն Պապը Ալիտէ իմզա իտիլմիշ տիր։

—Պանգը Օսմանի միւֆէթթիշի Մ. Սմայթ տուն Էվրօբայա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Ֆրանսա րէիսը ճումհուրը' Եմիր Շէյխ Ապտիւլգատիրին վէֆաթընտան տօլայը պէրաի թէսլիյէ միւթէվէֆֆաի միւշարիլէյհին մախտումընա պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, ումում Ֆրանսանըն պու խուսուստա միւթէէսսիֆ օլտըղընը վէ մէրհումը միւշարիլէյհին խանէտանընա պագաի թէվէճճիւհինի պէյան էյլէմիշ տիր։

—Վ-ենի պէյանընա կէօրէ, Ալիյէ վէզնէսինճէ սուի իսթիմալաթ վուգուը մէրթեպէի թէվաթուրա վարտըղընա պինաէն, տուն մէզքիւր վէզնէ րէսմէն մէօհիւրլէնմիշ տիր։

—Րումի մայիս 15 Թարիխլիյէ իսքէնտէրիյէտէն Օսմանըը սըհհիյէ իտարէսինէ չէքիլէն Թէլէկրաֆա կէօրէ, մայիս 3տէն 10ա գատար Տօմայյաթա գօլէրատան 10 վէֆիյաթ վուգու պուլմուշ օլտուղը կիպի, Գալքիւթատա տախի ապրիլ 9տան 15է գատար 136 նուֆուս իլլէթը մէզքիւրէտէն Թէլէֆ օլմուշ տըր։ Ինկիլիզ մէմուրլարը' գօլէրանըն պուլաշըր նէվտէն օլմատըղընը Թէէմմին իտէյօրլար իմիշ։

—Սթամպօլըն պազը մահալլէրինտէ վէ ալէլխուսուս Իւսկիւտար վէ Օրթաքէօյ Թարաֆլարընտա գըզամուգ խասթալըղը զուհուր իթմիշ տիր։

—Սըրպիսթան հիւքիւմէթինին Տէրսաատէթ սէֆարէթի աաքէրի մէմուրը Մ. Թօբալօվիչ' պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլէրէք, տուն էլչիսի րէֆագաթիյլէ Պապը Ալիյէ կիտիպ, Տախիլիյէ վէ Խարիճիյէ նազըրլարը բաշալար հազարաթըյլա կէօրիւշմիւշ տիր։

—Քէօբրիւնին կէչէն կիւն ղարգ օլան տուպասը տուն չըգարըլմաղա պաշլանմըշ տըր։

—Պանտըրմատան Թէրճ. Հագիգաթա եազըլան խուսուսի պիր մէքթուպա կէօրէ, Պանտըրմա ճիվարընտա 3 մուհաճիր' ճիվար գարիյէլէրտէն 7-8 նէֆէր Չէրքէզ Թէսատիւֆ իտէրէք, պու իքի ֆըրգա եէքտիկէրինի էշգըեա զաննը իլէ Թարաֆէյն սիլահ պօշալթմայա պաշլամըշ, վէ պիր խայլը միւտտէթ տէվամ իտէն պու արպէտատա մուհաճիրլէրին իւզէրինտէ պուլունան Մարթինի Թիւֆէնքլէրիյլէ Չէրքէզլէրտէն պէշինին Թէլէֆ օլմասը իւզէրինէ, էլլիտէ վինչէսթըր Թիւֆէնկի իլէ պիր Չէրքէզ զապթիյէ եէթիշիպ օ տախի իւչ մուհաճիրի էօլտիւրմիւշ տիր։ Պու քէյֆիյէթ Պանտըրմա գայմագամլըղընտան խապէր ալընտըգտա, Թահգիգը մատտէ իչիւն մահալը վագաայա մէմուրլար իզամ օլունմուշ, վէ մազթուլ վէ մէճրուհլար տախի մէրքէզը գասապայա կէթիրիլմիշ տիր։

—Չըգան ճումաա էրթէսի կիւնիւ Ռուսիա սէֆարէթի պիրինճի պաշ Թէրճէմանը Մ. Իւանօֆ Բումի մաթրիգխանէսինէ պիլ ազիմէ, մաթրիգ հազրէթլէրի իլէ պիր խայլը միւտտէթ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Էվվէլքի կիւն պազը էչխաս Գալաթատա պիր քէօսէլէճի մաղազասընա կիտէրէք ֆէվգէլատէ պիր տէսիսէ իլէ 48 Թանէ բարլագ տէրի կէօթիւրմիւշլէր իսէ տէ, մաղազանըն համալը իչի անլայարագ, իչլէրինտէն պիրի մուախխարէն տէրտէստ օլընմըշ տըր։

—Պէյօղլունտա Տօլապ տէրէսի մէրքէզինտէ միւսթախտէմ Մուհարրէմ նամ բօլիսին գաթլինէ միւչթէրէք օլան վէ էն էվվէլ գամա իլէ մէրգումին էյլէրինի քէսիպ Տէրսաատէթտէն ֆիրար իթմիշ օլան Նիգօլի նամ սապըգալը' տուն քէօբրիւտէն կէչմէքտէ իքէն, Թանըըլըպ տէրտէստ օլունմուշ տըր։

—Եաղուտի ճէօմամէթը պէյնինտէ զուհուրա կէլէն պիր գըտտալէթտէն նաշի իքի գըսմա պէօլիւնմիւշ պուլունան վէ պիր ֆըրգանըն խախամպաշը Թարաֆընը վէ տիկէր ֆըրգանըն իսէ խախամ պաշընըն մուխալիֆ Թարաֆընը Թէչքիլ իթմէքտէ օլտըգլարը կէչէնտէ պէյան իտիլմիշ իտի։

Պու քէրրէ Գամանտօ պանգասընըն վէքիլի Մ. Ֆէրնանտէզ Տիյազ Թարաֆընտան վուգու պուլան Թէվասսութ իւզէրինէ իխթիլաֆը մէզքիւր պէրթարաֆ օլմուշ, վէ պիլճիւմլէ եահուտի միւթէպէրան վէ միւթէհայիզանը կէչէն բազար կիւնիւ Գուզկունճուգտա վագը խախամ պաշընըն խանէսինտէ իճթիմա իտէրէք իթթիֆագը էֆքեար հուսուլէ կէթիրմիշլէր, վէ 8 ազատան միւրէքքէպ պիր ճէօմաաթ մէճլիսի Թէշքիլ էյլէմիշլէր տիր։

Սօֆիատան եազըլան խուսուսի պիր մէքթուպտա օգունտըղընա կէօրէ, մայիսին 3 իւնճիւ սալը կիւնիւ ագշամ ուստիւ չէհրը մէզքիւրտէ պիր օճագ Թութուշուպ, եանկըն սէպէպիյլէ հէր քէս պիրպիրինէ կէչտիկի սըրատա, պիր խանէնին գարուսու էօնինտէն վասիլ նամընտա տէլիգանլը պիր ուշագ տա հավայա տօղրու րէվօլվէր պօշալթտըղընտա, աքսի կիպի գուրշուն կիտիպ ճիվար խանէլէրտէն պիրինին բէնճէրէսինտէն եանկընա պագմագտա օլան վէ միլլէթիմիզտէն պուլունան Թագուհի Ալքերեան նամ գատընըն Թա հըրթլաղընա իսապէթ իթմիշ, վէ մէրգումէ պէտպախթ գատըն հէման անիտէ Թէլէֆ օլմուշ տըր։

Պոլիսան իւզէրինէ մէրգում վասիլ տէրհալ Թէվգիֆ օլունմուշ տըր։

ԵԷՆԻ ԹԱՐԹԸ ՎԷ ԽՕԼՉԻԼԼԷՐ

Աթլանթի իլաննամէ Շէհր էմանէթինտէն մաթպուատըզա կէօնտէրիլմիշ տիր.

Պապը Ալիտէն վէրիլէն գարար իւզէրինէ ՃԷՐԻՏԷԻ ՀԱՎԱՏԻՍԻՆ 6 նիսան 99 Թարիխլի Նիւսխասինտէ միւնտէրիճ վարագայի րէսմիյէ իլէ պէրթաֆսիլ իլան օլունտուղու իւզրէ, էվզանը ճէտիտէնին իսթիմալի իչիւն միւճէրրէտ պիր միւսաատէի մէվգգութա գապիլինտէն օլմագ իւզրէ էսնաֆտան էվզանը ճէտիտէյի հէնուզ Թէտարիք էտէմէյէնլէր վար իսէ 3 այ մէօհլ իթասը իլէ, պու միւտտէթին ինգըզասընտան Տէրսաատէթճէ ումումէն էվզան վէ մէգայիսը ճէտիտէ իսթիմալի մէճպուրի օլուպ, պու միւտտէթտէն սօնրա էսնաֆ վէ սաիրէ տիւքքեանլարընտա էվզանը աթիգա պուլունաճագ օլուր իսէ հալտէ զապթ օլունաճաղընտան, վէ միւտտէթը մէզքիւրէ ինգըզասը Թէգարրուպ իթմէքտէ պուլունտուղունտան, հէնուզ էվզանը ճէտիտէ Թէտարիք իթմէյէնլէրին ինգըզայի միւտտէթտէն էվվէլ Թէտարիք իթմէլէրի լիւզումու իլան օլունուր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս թէլէկրաֆ գումբանեասընըն Պէյլի օլունան թէլէկրաֆլար տըր.

Մօսգովա 28 մայիս

Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա' մայէթլէրինտէ սաքէր օլտուղու հալտէ, թէքմիլ չէհիրի պու կիւն կէզմիշլէր տիր։ Էհալի Թարաֆընտան պէօյիւք շէվգ ու մուհապպէթ կէօսթէրիլմիշ տիր։

Բարիզ 28 մայիս

Սայկօնտան ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Գօչինչինտէն 1200 գատար աաքէրին Թօնքինէ միւվասէլէթ իթմիշ օլաճագլարը զանն օլունույօր։ Պու իմտատ աաքէրինին ժէնէրալ Պուէ' Ֆրանսատան կէօնտէրիլէճէք վէ յուլիսին 10ընտա եէթիշէճէք օլան իմտատ աաքէրի կէլինճէյէ գատար, Հանօյ վէ Նամտէն գալէլէրինտէ տուրաճագլար տըր։

Աժանս Բիւթէրին թէլէկրաֆ գումբանեասընըն Պէյլի օլունան թէլէկրաֆլար տըր.

Լօնտրա 30 մայիս

Պու կիւնքի Թայմըզ կազէթէսի մալումաթա կէօրէ բրէնս Պիզմարք Բումանիանըն Թունա գօմիսիօնը գարարլարընը գապուլ իթմէսի իչիւն լօրտ Կրանվիլին եազտըղը նօթայա ճէվապէն Բումանիա հիւքիւմէթինին կէօնտէրտիկի Թահրիրաթը համիլ օլարագ Պուգրէշտէն Լօնտրայա հարէքէթ իթմիշ տիր։ Բումանիա' Թունանըն մէրքէզ գըսմը հագգընտա խօտ պէ խօտ Նիզամնամէ Թանզիմինէ տաիր Ավուսթրիանըն իտտաասընը րէտտ իտէճէքինի վէ Ֆագաթ Էվրօբանըն վէքիլի մագամընտա Ավուսթրիանըն իճրա իտէճէկի մուամէլէյի գապուլ էյլէյէճէկինի պէյան էթմիշ տիր։

Պէրլինտէն կէլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Ալէմանեանըն Իթալիա էլչիսը հագգընտա իճրա իթտիկի կէօսթէրիւ Թէնզիլաթ' էն միւսաատէլի միլլէթլէրէ արտ օլան պէնտ ահքեամընա Թէվֆիգէն Ինկիլիզ էմթաասընա տախի Թաթպիգ ու իճրա օլունաճագ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իւան իթտիկիմիզ վէճհիլէ տունքի կիւն Բաթրիգխանէտէ Բաթրիգ Ամէն. Տ. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին նախագահութիւնը Թահթընտա Ուսումն. խորհուրդ իճթիմա իտէրէք Կեդրոնական Ուսումնարան մէսէլէսինի միւզաքէրէ իթմիշ տիր։

Իչպու միւզաքէրէ էսնասընտա Բաթրիգը միւշարիլէյհ հազրէթլէրի' Տնտես. խորհուրդըն բաբօրթօսընճա մէքթէպը մէզքիւր իչիւն Բաթրիգխանէ սանտըղընտան 300 լիրա մըգտարը ագչէ ալընմանըն իմքեանսըզլըղընը իպրազ իտէրէք, 150 լիրա քէնտի պէտէնինտէն վէրմէյի Թէահհիւտ իթմիշ իսէ տէ, Ուսումն. խորհուրդ պու ֆէտաքեարլըղա պէյանը Թէշէքքիւր իթմէքլէ պէրապէր, Թէքլիֆը մէզքիւրը գապուլ իթմէմիշ, վէ մէզկուր մէպլաղըն Բաթրիգխանէ սանտըղընտան Թէէտիյէ օլունմասը խուսուսընտա պիր Թէտպիրը միւէսսիր իթթիխազ իթմէսինի րիճա էյլէմիշ տիր։

—

Ս. Էջմիածին սինօտը' Գէորգեան ճէմարանըն մէսարիֆինի ազալթմագ իչիւն մէքթէպը մէզքիւրըն հէյէթը իտարէսիյլէ միւզաքէրէ իտէրէք, ճէմարանտա պիր վագիթ 220 նէֆէրէ գատար պալիղ օլան կիճէլի կիւնտիւզլի չակիրտանըն մըգտարընը 70է էնտիրմէկէ գարար վէրմիշ տիր. Լաքին պու մէքթէպտէ ուլումը ալիյէյի Թէտրիս իտէն վէ քիւլլիյէթլի մաաշ ալան մուալլիմլէրին մաաշլարընտան տա պիրէր մըգտար Թէնզիլ իթմէք խուսուսընտա հէնուզ պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէլմէմիշ տիր, զիրա մուալլիմլիրը մէրգումէնին իւճրէթը սէնէվիյէսի' իւչ սէնէ միւտտէթ իչիւն Ս. Սինօտ Թարաֆընտան Թաստիգ օլունմուշ տըր։

—

Մէրհում Գէորգ Դ. կաթողիկոսըն պէրհայաթ օլտուղու զէման պազը էքսիքլիքլէրինտէն տօլայը Էջմիածինտէն նէֆի իտիլէն պիր գաչ րուհանիլէր պու տէֆա Սինօտըն տավէթի իւզէրինէ եինէ Էջմիածինէ ավտէթ իթմիշլէր իսէ տէ, ագլը պաշընտա պուլունան պազը միաբանլար պու պապտէ միւթէէչէքքի պուլունմուշլարտըր։

Անճագ ավտէթ իտէն մումայիլէյհիմ րէհպանըն միյանընտա Ալէքսանտրօբօլ փոխ-Առաջնորդը սահիպը տիրայէթ վէ ըֆֆէթ Մովսիսեան Յուսիկ վարդապետ միւսթէսնա օլուպ, պու րուհանի' նամիզտըլըղընտան նաշի Ալէքսանտրօբօլ հավալիսիյլէ իմթիզաճ իտէմէտիքլէրինտէն, պիզզաթ խաթիֆա իթմէք իւզրէ մայիս 1տէ Էջմիածինէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

—

Ս. Էջմիածին վանքընըն ահվալը մալիյէսի հէր նէ գատար մաթլուպ տէրէճէտէ տէյիլ իսէ տէ, իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, Սինօտ' Ալէքսանտրօբօլտան (կիւմրիւտէն) մախսուս պիր միյմար կէթիրթիպ, Էջմիածին Տաճարը իւզէրինտէ քիւլլիյէթլի մէսարիֆի մուճիպ պիր Թամիրէ պաշլամըշ տըր քի, պու ինչաաթ իչիւն պիր գաչ պին րուպլի սարֆ օլունաճաղը զանն օլունմագտա տըր։ Հալ պու քի Սինօտ' եիւզ իւսթիւ գալմըշ օլան պիր խայլի պագայայընը Թօբլամայա չալըշաճագ իթմէյիպ, վանքըն մէսարիֆինի Թէսվիյէ իթմէք իչիւն Գանձարանտաքի հազըր ագչէյի սարֆ իթմէյէ միւպաշէրէթ իթմիշ տիր, չիւնքի եիւզ չու միւլահազայա մէպնի քի, մատամ քի մէրհում Գէորգ Դ. Ս. կաթողիկոս մէզքիւր պօշ Գանձարանը 335.000 րուպլիլիք պիր սէրմայէ Թէգէրին էյլէմիշ տիր, հէր հալտէ անըն խալէֆի տախի քէնտիլէրինին պօշալթմասը պաշլատըգլարը Գանձարանը պիր օ գատար մէպլաղ տօլտուրաճագլար։ Պու հիսապ ֆիլվագի էյի տիր, լաքին իւմրագըլըն գօլայ պիր ամէլիյաթըլա հալլ ու Թէսվիյէ օլունապիլիր պիր հիսապ տէյիլ տիր։

—

Ս. Էջմիածին միաբանլարընտան Գառնակիրեանց Գրիգոր վարդապետ' Թիֆլիստէքի Ս. Սարգիս վանքընըն վանահայրութիւնը տէրեօհտէ իթմէք իւզրէ մայիս 2տէ Էջմիածինտէն Թիֆլիսէ հարէքէթ իթմիշ տիր։ Մէզքիւր Ս. Սարգիս վանքընըն վանահայրը Թահաարեանց Մամբրէ վարդապետ տախի Սագինեանց Գրիգոր Արքեպիսկոպոսըն եէրինէ Աքգա Առաջնորդական փոխանորդութիւնընա Թային օլունուպ, Սագինեանց Արքեպիսկոպոս տա Գարապաղ վէ Պարգեանց Սուքիաս եպիսկոպոս Աժտերխանա առաջնորդական կառավարիչ նասպ օլունմուշլար տըր։

Քիշնէվտէ վագը Ս. Էջմիածին էմլաքը միւտիրի Մխիթարեան Ստեփան եպիսկոպոս տախի Ատրպատականա Առաջնորդ Թային օլունմուշ իսէ տէ, գապուլ իթմէյիպ իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։

—

ՀԱՄԱՌՕՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Արդի Հայերէն լեզուի

[illegible]

Ի Հ. Արսէն վարդապետէ Այտընեան

[illegible]

Բ. տպագրութիւն. — Վիէննա, 1883

Ազգին ըստ բաւականի ծանօթացած այս դասագրքիս' սուղ ժամանակի միջոցի մէջ հազարաւոր օրինակներն սպառելուն' այս երկրորդ տպագրութիւնը կը հրատարակուի' ազգային Նոր լեզուին ուսմանն հետ' քիչ ատենուան մէջ գրաբար Հայերէնի ալ հաստատ սկզբամբք և դիւրին ոճով կարգաւորեալ ընթացքը կատարել բաղձացող դպրոցաց։

3—4

ԻԼԱՆ

Մ. Խրիսթօտուլօ Մօսգօ վէ Մախտումլարընըն Սալը բազարընտա Զավուշ պաշը նամ մահալտէ վագը օլուպ չէհրիմիզ էհալիսինճէ մալիւմ օլան պօյախանէսի' պու քէրրէ Թօբխանէտէ Գարու իչինտէ ֆըրընըն Թարաֆընտա պուլունան գասապլարըն գուրպինտէ 336 նումէրօլը կէնիչ պինայա նագլ օլընմըշ օլտըղը, վէ մէզքիւր պօյախանէտէ այնի Էվրօբա ուսուլի իւզրէ հէր նէվ գումաշլար վէ էլպիսէ վէ Թիւլլէր ղայէթ ուճուզ ֆիյաթ իլէ պօյանմագտա պուլունտուղու բաղպէթլու էհալիյէ իլան ու իխթար օլունուր։

8—3

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Պապը Ալի ճատտէսինտէ 20 նօմէրօլու խանէտէ վագը մաթպաամըզըն իքինճի իւսթ գաթը պօշ օլուպ, տէօրթ պէշ օտայը շամիլ պուլունտըղընտան, ավօգաթ վէ տիւճճարի վէ սաիր պու միսիլլիւ էսնաֆտան վէ եա մաքինասը օլմայըպ տա եալընըզ հուրուֆաթը օլան միւրէթթիպ վէ մաթպաաճը էսնաֆընտան հէր քիմ պիր օտա վէ եա Թէքմիլ մէզքիւր գաթը իսթիճար իթմէկէ արզու իտէր իսէ, մուգավէլէսի հագգընտա միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ մաթպաամըզը Թէշրիֆ իթմէսի լազըմ կէլտիկինի պէյան իտէրիզ։

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Ֆրանսանըն, միւսթէմլիքեաթ իհտաս իյլէմէք բօլիթիգասը, չունքի պիր իքի սէնէ զարֆընտա խայլիճէն խայլի եօլ ալմըշ տըր :

Թօնքին վէ Մատակասգար սէֆէրլէրի, պիրխէյի քեամիլէն վէ տիկէրի տախի գըսմէն, ֆիիլ սուրէթթէ իհրաաթ տայիրէսինէ կիրմիշլէր տիր :

Թապիրի տիկէրլէ սէօյլէյէլիմ, Ֆրանսա տախի, Նիհայէթ պիր իքինճի Ինկիլթէրրա օլմագ եօլունու թութմուշ կիպի կէօրիւնիյօր :

Աճէպա անըն կիպի, Նէֆսի Եվրօբատա, պիհասսէ վէ լիպասըմսըզ մուհարէպէլէրէ սէվգ իտէն բօլիթիգա Թարիքինտէն տախի քեամիլէն էլ չէքէճէք, վէ չանը աւքէրիսինի, էհալիսինէ սոն տէրէճէտէ ֆայտէսի օլաճագ վէ հիչ պիր Եվրօբա տէվլէթինին տօղրուտան տօղրու մէնֆաաթը բօլիթիգիլէ վէ աւքէրիյէսի պուլունմաճան պարըշար վէ նիմ պարըշար միլլէթլէրէ խօշնուտ իթմէյէ չալըշաճագ մը, օրասը պէլլի տէյիլ տիր :

Անճագ, տիգգաթ օլունաճագ եէրի շուրասը տըր քի, Ալէմանիա տէվլէթի, Ավթրիա իլէ օլան իթթիֆագընտա պիր Թարաֆտան եէնիտէն գուվվէթ վէրտիքճէ, վէ խարիճտէն սայիր միւթթէֆիգլէր տախի Թէտարիք իտիպ քէնտի Թարաֆընը ֆէվգէլատէ սուրէթթէ գուվվէթլէնտիրտիքճէ, Ֆրանսանըն, Եվրօբա խարիճինտէ, քէնտիսինէ բօլիթիգաճա, աւքէրիճէ, վէ մալիյէճէ հարէքէթ վէ Թէգատտիւմ մէրքէզլէրի իհտաս իթմէք լիւզումունա տուշմէսի տէ, աշիքեար սուրէթթէ միւշահէտէ օլունմագտա տըր :

Բրէնս Պիզմարգըն արզուսու, վէ կէրէք Ալէմանիա վէ կէրէք Ֆրանսա իչին խայըրլը կէօրիւպ Թամահին իյլէմիշ օլտուղու Թարիգ տախի պու իտի տէնիր :

Հաթթա շու սոն կիւնլէրտէ, բօլիթիգաճա պիր մէմուրիյէթլէ բրէնս Պիզմարգ իլէ մախսուսէն պիր միւքեալէմէտէ պուլունմուշ օլմասը րիվայէթ օլունան Մ. Վատինկթօն, քի Պէրլին գօնկրէսինտէ Ֆրանսա մուրախխասը, վէ օլ հէնկեամտէ Ֆրանսա խարիճիյէ Նազըրը պուլունմագտա իտի, մէզքիւր գօնկրէտէ տախի, Ֆրանսայա տա պիր Թաղվինաթ օլմագ իչին, մէմալիքի Էճնէպիյէտէ պազը միլլէթէր զապթ իթմէք էֆքեարընտա պուլունտուղու պէյան իթմիշ, վէ Ֆրանսանըն եէնի միւսթէմլիքեաթ իհտաս իթմէք բօլիթիգասընըն միւէսսիսի, պու զաթ օլմուշ տըր տէնիր :

Մ. Վատինկթօնըն բօլիթիգասը ֆիլհագիգա կէրէք Ֆրանսա վէ կէրէք Եվրօբա իչին բէք խայըրլը աստ օլունապիլիր, անճագ եէկէր Թէլաշ արասընտա, մէսէլա Թունուզ կիպի, ֆայտէտէն զիատէ մազարրաթը հասըլ պուլունան վէ եէնիտէն եէնի բօլիթիգաճա միւշքիւլէր վէ Թէհլիքէլի միւնասէպէթլէր գարշուլարը աչան մըլքլէր տախի, եանըլըշլըգ, մէզքիւր բօլիթիգա բրօկրամընտա տախիլ կիրմէմիշ իսէ :

Պիզ պունտան մուգատտէմ պաշգա պիր միւնասէպէթլէ տախի պէյան իյլէմիշ իտիք քի, պիր եանտան քիւլլիյէթլէ արթմագտա օլան Եվրօբա էհալիսինին պարընմագ կէչինմէլէրի իչին, Եվրօբա գըթ'ասը արթըգ քիւչիւք կէլմէյէ պաշլատըղընտան, Եվրօբանըն խարիճինտէ պուլունան սայիր վասի գըթ'աթլարա եայըլմալարը, պիր իհթիյաճը զարուրի հիւքմինէ կիրմիշ տիր. վէ Ինկիլիզլէրին 3—400 սէնէտէն պէրու տէվամ վէ կիթտիքճէ Թէզայիւտ իտէն մէզքիւր բօլիթիգա Թարիգլէրի սաեէսինտէ բէք չօգ իլէրու կիթմիշ օլմալարը, պու իհթիյաճըն հիւքմիւնիւ գաթ'իյէթ Թաստիգ իյլէմիշ տիր :

Հաթթա էկէր Պրէնս Նափոլէօն Պօնափարթ Պէրլինէ, Վիէննայա վէ Մօսգովայա կիտէճէք եէրտէ, Աֆրիգանըն Շիմալ ճիհէթինէ տօգունմամագըն տիկէր հանկը գըթ'ասընա կիթմիշ օլսա իտի, գըթ'աի մէզքիւրէտէ պիր իքինճի Հինտուսթան վիւճուտէ կէթիրմիշ օլապիլիր, վէ պու սայէտէ Ֆրանսա տէվլէթի վէ էհալիսի, շիմտիքինտէն չօգ զիյատէ գուվվէթլի վէ զէնկին վէ բահաթ պիր հալտէ պուլունաճագտան պաշգա, աճէպա Նէֆսի Եվրօբատա տախի գաչ միլիօն ագ ճանլար եաշար իտի, վէ գաչ միլիօն ագ տուլլար վէ եօգսուլլար մէյտանա կէլմէզ իտի :

Եվվէլըր իտի քի, Պրէնս Նափոլէօն տախի, Թըպգը Լուի Նափոլէօն կիպի, Ինկիլթէրրանըն տուշմէնլըյինի քէնտի իւզէրինէ ալմագ իսթէմէզ իտի, անըն տախի արզուսը տօսթլուգ վէ իթթիֆագ պաղլարընը վիւճուտէ կէթիրմէկ, անը գազանմագ իտի :

Օլ վագըթ վէ հաթթա շիմտի տախի իւրոբանըն մէտէնիյէթ ըէնկպէրլէրի օլան պու իքի տէվլէթտէն պաշգա քիմ'ին սէօզ սէօյլէյէճէք իտի, վէ հէման Թէքմիլ պիր աստան պէրու միւթէֆէսսիլէն տէվամ իտէն վէ քիմ պիլիր տախա նէ՛ գատար վագըթ տէվամ իտէճէք օլան պիր Թագրիպ տէհշէթի մուհարէպէլէր սէպէպիյէտէն չօգ կէրիլէրտէ գալմըշ օլան պիլինին տինեա՝ շիմտի նէ՛ գատար ֆարգլը պիր հալտէ պուլունմուշ օլաճագ իտի :

Հիչ տէյիլ իսէ, Աֆրիգանըն Թէքմիլ Մըսըր, Շարգի, Ղարպի վէ Ճէնուպի գըթ'ալարընտա պուլունան վէ վահշիլիյին վէ պարպարլըղըն տէրէճէի էվվէլինի աղ չօգ պաշը սագլայան նէ՛ գատար միլիօնլար իլէ պէտավիթ ինսանլար, Ինկիլթէրրանըն հիւքմի Թահթընտա պուլունան Հինտիսթանտաքի միլիօնլար կիպի, մէտէնիյէթ Նուրու իլէ Թէնվիր օլմայա պաշլամագ իգպալինէ Նայիլ օլմուշ օլաճագլար, վէ մէտէնի Եվրօբայա տա թուլու խաճէքլէր իտի :

Հէվլինտէն ֆէնա եէրի շուրասը տըր քի, Պրէնս Նափոլէօն Պօնափարթըն Ինկիլթէրրա աղէյհինտէ օլան բօլիթիգասը, պու իքի մուազզամ միլլէթլէրին եէքտիկէրի իւզէրինէ էմնիյէթ իթմէլէրի իմքեանընը խայըլ միւտտէթ իչին մահվ իթմիշ, վէ Ինկիլիզլէրին, Ֆրանսըզ միւսթէմլիքեաթը իհտաս իթմէսի բօլիթիգասընտա գարշը Թապիի ատավէթլէրինի Թահրիք իյլէմիշ օլտուղունտան, պունտան մուգատտէմ Ֆրանսանըն Եվրօբա խարիճինտէ էլ աթմագ իսթէտիյի հէր միլքէ գարշը, Ինկիլիզլէրին չիրքին վէ ատավէթ Նազարը իլէ պագմալարընտա տա հայլիա պէօյլէ պիր սէպէպիյէթ վէրիլմէքտէ իտի :

Սահիհ տիր քի, շիմտի վագըթլար չօգ տէյիշմիշ տիր, վէ պէօյլէ տէվլէթլէր, էքսէր տէֆա պիրպիրլէրինին խարիճտէն օլան քեարլարընը մէնն իթմէքտէն իսէ, եախօտ մէնն իթմէք իչին քիւլլի ղահմէթլէրէ վէ ֆէտաքեարլըգլարա տիւչար օլմագտան իսէ, մէզքիւր գահմէթ վէ ֆէտաքեարլըղըն պաղըն Նըսֆը, պաղըն ըուպը վէ պաղըն տախի հիչ Նէվինտէն օլան գըսմը սայիյ սինտէ, քէնտիլէրի տէ քէնտիլէրի իչին գարշըլըգ պիր մուվազէնէ օլաճագ տիկէր պիր քեար իլէ, վէ եախօտ օնա գարշը լազըմ կէլէն իհթիյաթ գուվվէթինին Թէտարիքի իլէ իքթիֆա իթմէքլիյի միւրաճահ Թութայօրլար :

Ֆագաթ, զաթէն պէօյլէ տէվլէթլէրին եէքտիկէրի արկընտա բէք գուվվէթլի քէօք սալմըշ օլան սուի էմնիյէթլէրի վէ սուի զանլարը, հալէ իսէ բէք պէօյլէ պիր էնկէլ օլմագտա տըր, հէր հանկը տէվլէթ հէր Նէրէյէ էլ աթմագտա իսէ, տիկէր պիր տէվլէթին եախօտ տէվլէթլէրին, էլլէրինի պիր քէրէ գըզըլ վէ պիր քէրէ գուրու-րէ գըլըճլարընա կէօթիւրիւլմիւշ անը եօգլամամալարը տա գայիլ օլամայօր :

Ֆիլհագիգա, պու սուրէ զաննլարա վէ իհթիմալա սէպէպիյէթ վիրէճէք Թամամի հարէքէթլէր տէ էքսիք տէյիլ տիր. եախօտ էօյլէ զան օլունմագտա տըր :

Ֆրանսանըն շիմտիքի Թօնքին վէ Մատակասգար սէֆէրլէրինէ տախի, պու Նազար իլէ պագանլար, եէքեւնէ պիր քիւլլիյէթ իգտար իթմէքտէ տիրլէր :

Աֆրիգանըն Ճէնուպի Շարգ ճիհէթինտէ պուլունան Մատակասգար ճէզիրէսի Հագգընտա, Ֆրանսայա ամթ'ֆ իտիլէն Նիյէթ ու էֆքեար իւզէրինէ զաթէն ազ չօգ մալիւմաթ վէրմիշիզ տիր : Վէ շիմտիքի հալտէ, Ֆրանսա տէվլէթի Թարաֆընտան մէզքիւր ճէզիրէ աւքէրիյէ իթթիխազ իտիլէն հարէքէթ, պիր պաշգա իւստէճէք կէօսթէրիշ գափիլինտէն պուլունան մուամէլէյէ ասքէրիյէն իպարէթ օլուպ, Թօնքին սէֆէրի սոնըն էհէմմիյէթի էօնիւնէ մուվագգաթ պիր բէրտէ չէքմիշ օլտուղունտան, Մատակասգարտան զիյատէ Թօնքին սէֆէրի իւզէրինէ պագըշ խօրմէսի իճապ իտէյոր :

Չաթէն մէմալիքի մէզքիւրէտէ իւք Ֆրանսըզ գանըրըն տէօքիւլմիւշ օլտուղու, վէ պիր գօմտան իլէ 70-80 Նէֆէր Ֆրանսըզլարըն, իւք զարպա գուրպան կիթմիշ օլտուգլարը, Թէլէկրաֆլարտան անլաշըլմըշ տըր :

Չին սուլթանընտա, Ֆրանսըզլարըն, եօթէտէն պէրու Գօշինչին Նամ մէմալիքէ սահիպ պուլունտուգլարը մալիւմ տըր :

Թօնքին մէմալիքի տախի, ասըլ Չինիսթան իլէ, Ֆրանսըզլարըն զապթընտա պուլունան մէզքիւր Գօչինչին մէմալիքինին արա եէրլէրինտէ պուլունմագտա, վէ պիր տէրէճէյէ գատար Չին իմբէրաթօրլուղունուն բօլիթիգաճա Թէպայիյէթի Թահթընտա աստ իտիլմէքտէ տիր :

Ֆրանսա, պու քիւչիւք Թօնքին մէմալիքինի զապթ իթէրէք, Գօչինչին գըթ'ասը իլէ պիրլէշտիրմէյի կիպի, պու սուրէթլէ Չին իմբէրաթօրլուղունա տախի եագըն պէ եագըն գօմշու օլաճագ տըր :

Իւք չայթըրըմա վագը օլտու. վէ հէր Նէ գատար պունուն Նէթիճէսի Ֆրանսըզլարա խայըրլը օլամըշ իսէ տէ, կէրէք պիզզաթ Թօնքինլիլէրին մուգավէմէթի, վէ կէրէք Չին իմբէրաթօրլուղունուն տօլայըսըյլա օլան տօղրուտան տօղրու օլմայան միւտախալէսի, Ֆրանսըզլարըն մաճէլլի մէզպուրու գալթ վէ անտան էհէմմիյէթ մէլէրինի մէյտան իտէճէք տիր :

Պաշգա չէյ տիր եէկէր Ինկիլթէրրա տէվլէթի տախի, Ֆրանսանըն Նիյէթ ու էֆքեարընա գարշը կէլիր իսէ :

(Տէլ-Դ)

ՍՈՒ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

Տէրգօսալթ Սու Գումբանիասը Հագգընտա տիւնքի Ֆ-ր պէրվէճհը ամի եազըյօր տըր .

«Պագը մահալլի կազէթալար' մէմլէքէթիմիզտէ իճրա իթմէք խայթէնիլէն պիր հիւմէ Թէրագգիյաթա սուի Նազարլա պագարագ, Տէրգօս սույը Թէշէպպիւսինին տէ պաշա չըգապիլէճէկի վէ մալիյուն պիր հալտէ պուլունաճաղը Հագգընտա շիւպհէլէր պէեան իթմիշլէր իտի : Պիզ պու էֆքեարա իշթիրաք վէ ա մուրըը Նաֆիայէ տաիր օլան տիկէր պիր հիւմէ Թէշէպպիւսլէր կիպի Տէրգօսալթ Սու Գումբանիասընըն տախի հիւսնի մուվաֆֆագիյէթէ Նայիլ օլմասը արզուսունտայըզ : Հէմ զաթէն մէզքիւր գումբանիա՝ օ եանըլըշ վէ գարօղքեարանէ էֆքեարլարը ումումընտա պիլէ իթմէյիփ, քէմալը շայէթլէ իշինէ տէվամ իթմէքտէ, վէ իքի սէնէտէն էվվէլ իշլէթմէյէ պաշլայաճաղընը իւմիտ էյլէմէքտէ տիր :

«Ամէլիյաթը էվվէլիյէսինին իճրասը իչին գումբանիանըն էշեալ լազըմէսինի կէթիրթմիշ օլտուղը կէչէնտէ խապէր վէրիյօր իտիք : Պու տէֆա իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, Ֆրանսատա սու եօլլարը եաբան Մարսիլեալը Տօլիա գումբանիասը մէմուրիյէՆինտէն միւհէնտիս Մ. Շօլ պիր գաչ կիւն էվվէլ վիւրուտ իթմիշ օլուպ, պու զաթ՝ Տէրգօստան Սթամպօլա գատար իճրա օլունաճագ սու եօլը ամէլիյաթընը Թէրթիպ իթմէյէ վէ շէհիր տախիլինտէ սու եօլլարընը եարըպ քիւնքլէր վէ պօրուլար վազ էյլէմէյէ մէմուր տըր :

«Շէհիր Էմանէթի Թարաֆընտան ըըշար օլունան արզու իւզէրինէ Գումբանիա՝ եանկըն մախսուս պիր Նէվի սու պօրուլարը տախի վազ իթմէք իչին Էմանէթը միւշարէկէթ իլէ միւգավէլէ պաղլամըշ տըր : Հարիգ վուգուընտա մէզքիւր պօրուլարա տիկէր պիր էլէթի պօրու Թագըլըպ, պու հալտէ խօրտա սիւրաթլա ճէրէյան իտէն սու օ էլէթի պօրուտան 30 մէթրօ գատար իրթիֆա պուլաճագ տըշարը ֆըշգըրաճագ վէ պէօյլէճէ Թուլումպաճըլարըն իշինի գօլայլաշտըրաճագ տըր :

«Մէնպայը մէզքիւրտէն այրըլան մալիւմաթա կէօրէ, գումբանիանըն ամէլիյաթը 1884 սէնէսի Նիհայէթինտէ խիթամ պուլաճագ տըր : Պու շիրքէթին տէվամը հագգընտա գուշգու իտէն շիւպհէլէրէ կէլինճէ, իշպու Թէշէպպիւսինին մուվաֆֆագ օլաճաղընա գումբանիանըն էմնիյէթի տէրքեար օլտուղը անլաթմագ իչին շու գատար տէրիզ քի, Ֆրանսատա իճրա իթտիկի պու կիպի սու ամէլիյաթընտան տօլայը պիրինճի սընըֆ միւհէնտիսլէր սըրասընա կէչէն Մ. Պօնթունըն շայէթ ու մէհարէթի սայէսինտէ, մէզքիւր գումբանիա՝ հէման 20,000,000 ֆրանք քեարէթ օլան էվվէլքի Թախմինին իւզէրինէ 5,000,000 ֆրանք զիյատէ պիր մէպլաղ էգօնօմի խուսուլ խաստըրլայաճագ տըր :

«Բինք վէ պօրուլար իչին ումումէն լազըմ կէլէն տէօքմէ էշեասըն շիմտիյէ տէյին 150 Թօն գատար միքտարը խուսուլ, պագըյէսը տա յագընտա Նիհայէթ պուլաճագ էյլէնիյօր :

«Թիվ-Լիվ գումբանիասը սու եօղարը չըգարըլմագ իչին կէօլտէ գուրուլաճագ մաքինալարը իմալ խուսուսու Օթամպօլա կէթիրէճէք, եէրինէ եէրլէշթիրէճէք վէ Թէճրիպէ իչին իշլէթմէք իւզրէ 1884 սէնէսի սէպթեմպէրինին պիրինճի կիւնիւ Թէսլիմ իյլէյէճէք տիր :»

Թէրճ. Էֆէնտ. — Պիզ պու պապտէ Ֆ-ր տէ Բ-ին Հէմֆիքրիյիզ : Մէզքիւր սու գումբանիասընըն քեմալը սէպաթը իհրաաթընա տէվամ իթմէսինէ պագլը իտի, իշպու Թէշէպպիւսինէ մուվաֆֆագիյէթը Թամամէն Նազըր օլմաղը շիւփհէսիզ կէօրիւնմիւյօր կիպի, մէմլէքէթիմիզին էպէտի եէօրիւ սուէլէ օլըուզ սուլագտա պէլէտիյէսինին քէմալէն միւնտէֆի օլմասը արզուսունա մէյտան պիր տախի մէզքիւր մուվաֆֆագիյէթին հուսուլինի Թէմէննի իտէրիզ :

ՄԻՔՍԷԱԹԻՔ

ՄԸՍԸՐ ՄԷՍԷԼԷՍԻ ՄԻԼԼԻԹԷՍԻ

([illegible])

Շատ աղէկ գրած էր յօդուածին վերևն թէ՝ «յանդուգն գող մը՝ կողոպտած տանը տէրը կախել կուտայ»․ Ճիշդ այս առածական վկայութիւնը իր փայլ պիտի լնի․ Եգիպտոսի անառակ պարտուց տակ ձգելով՝ եկեղեցւոյ կալուածներն [illegible] ներքե կ՚ընէ և կ'ուզէ կողոպտել թէ Մեսրովպ եպիսկոպոսը ազգին կալուածները [illegible] ենթարկեր է [illegible]․ Ես՝ ինքս ըրած ըլլալու վաւերական թղթեր ունիմ, կըրնա՞յ ինքն ալ ինձ համար Թուղթ մ'երևան հանել․ — կըսէ թէ՝

ԼԱՆՆԷԹԼԻ ԳԸԶ

ՄՕՒԷԼԼԻՖԻ

ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՏԻԼԻՐ ՊԻՐԻՆԻՆ ՃԻՆԱՅԷԹԻ

Բ.

ՄԱԼԻՄԱԹ

(1727 Նի-մէրօտան տէվամ)

—Եօրէնօրիկին պու գատա՞ր մը տըր : Ֆէլիգանըը՝ խաննի սագլայօր, պու պէլլի պիր չէյ․ մէճնուն գըլմագ իխթիմալինէ էյլէթթէ պիր սէպէպի վար տըր : Լաքին անասը Նէ՞րէտէ տուրմուշ տըր : Նէ՞ գատար վագըթտան պէրու Սէնթ-Իւրէնտէ տիր :

—Չէման իքի սաատ պէրու :

—Եա Նէրէտէն կէլտիկինի անլայա՞մատը՞ն մը :

—Բէյմոնտէն կէլմիշ, տէտի Բուլիա քէբէյլէրիւէ :

—Բէյմոնտէ՞ն մի տէտին, Բէյմոնտէ՞ն մի, Թէքրար իթ տի չիֆթճի՝ զավլըյը չաշըրարագ : Թամամ, իշթէ պու տըր․ Լիւսի պէշ այ կիթտի օ չէհրին հէվայիսինտէ վար Ֆիրմանիտէ քէնտի մէքթէպի արգատաշլարընտան պիրինին ազրասըը Նէզտինտէ միւսաֆիր գալտը իտի․ ․ ․ Ա՛հ, պէն էյի խաթըրլայօր իտիմ քի կիթմէսին տէ՛․ պու ֆէլաքէթ պանա տայ օլույօր իտի․ ․ ․ Արթըգ չիւպհէ եօգ տըր․ եա Ֆիրմանիտէ եա Բէյմոնտէ պիրպիրինէ րասթ կէլմիշլէր տիր ; Իշի այ տըր Լիւսի՝ Սէօյլեմնա ավտէթ իթմիշ տիր, իշի այ տըր պաշտան չըգարան աշըգը Սէնթ-Իւրէնտէ օտա Թութմուշ տըր․․․

Տիմէք օլուր քի արալարընտա վէրիլէն պիր գարար մուճիպինճէ, Թէլիգանը ըը' գըզըն արգասընտան կէլմիշ, պէլքի տէ պէրապէր կէլմիշ տիր : Իքի այտան պէրու պիրպիրլէրինէ մէքթուպլաշըր կէօրիւշիւյօրլար, պէն իսէ հիչ պիր չէյ կէօրմէմիշիմ․ ․ ․ Լաքին Նէ՞ քէօր իմիշիմ : Պէնի պու տէրէճէ ալտաթմագ իչին աճապա Նէ՞ միւտհիշ հիյլէ գուլլանմըշլար տըր : Օ կիճէ սէրսէրի, բըզըգ կէօզիւյէ կէօրիւնմէքտէն գօրգմայօրտու իչին կիւնտիւզլէրի սագլանան օ ալչագ հէրիֆ՝ աճապա իւսթիւմէ Նէ՞ գատար կիւլիւյօր :

«Պէնի քիմի՞ զանն իթտի, տէվամ իթտի Ժագ հիտտէթլէ, պէնի գօմէտիա օյունլարընտաքի եարմա բէտէրլէր եէրինէ՞ մի գօյտու քի իւսթիւնէ կիւլէրէք, զէվգլէնիրէք, մասգարա իտէրլէր․ ․ ․ Պէն Ժէրօ՞նթ, Սկանարէ՞լ միյիմ․ ․ ․ Ա՛հ, քէնտիլէրինէ կէօսթէրէճէյիմ մըգտարլարընը : Տիմէք քի պէր չօգ այլարտան պէրու, պէնի տէ կէչէն սէնէտէն պէրու պիրպիրլէրինի Թանըյօրլա՞ր ըմըշ : Ա՛հ, Նի՞չին օ մէնհուս եօլճուլըղա գարշը կէլմէտիմ : Կէմիշէյիք իթտիմ, պու կիւն տէ չէօզիւ ճէզասընը չէքիյօրըմ :

Պիր ազ սուսթուգտան սօնրա տէտի .

—Էյ, Բիէ՛ր, շիմտի Նէ գատար պէտպախթ օլտուղումը անլատը՞ն մը :

Խըտմէթքեար ճէվապ վէրմէտի. չունքի Մէլիէ՝ անըն կէօզլէրի էօնիւնտէ պիւյիւտիւյիւ իւչիւն ֆարգ իտէպիլիր իտի :

Բումա՝ էֆէնտիսինին կէնճ գըզընը իթհամ իթմէք իսթէմիյէրէք, սուսմագտա վէ բէք բէք մէրգումէնին հաֆիֆ պիր գապահաթը օլտուղունտա իհթիմալ վէրմէքտէ իտի :

—Սանա հէվալէ իթտիյիմ մէմուրիյէթի միւնասիպ պիր սուրէթթէ իֆա իթտին, տէվամ իթտի չիֆթլիք սահիպի․ լաքին հէնուզ հէր չէյի էօյրէնմէտիք : Պու պապտէ սանա կիւվէնէպիլիրիմ, տէյի՞լ մի :

—Ժագ, պէնիմ Նէ գատար ֆէտաքեար օլտուղումը սէն պիլիրսին :

—Էվվէթ, էօյլէ տուր, էվվէթ, սէնտէն շիւպհէմ եօգ տըր : Գալպինի պիլիրիմ : Պէնիմ քէտէրիմ սէնին տէ քէտէրին տիր, վէ Նամուսըմ մը միւտաֆէա իթմէք վէ եախօտ Նամուսըմ իչին ինթիգամ ալմագ լազըմ կէլիրսէ, սանա լա Թէրէտտիւտ կէօնիւլ վէրէճէյինէ էմինիմ տիր :

Անլէրին Թասթի իթտիքլէրի մէքթուպլարտան պիրի էլիմէ կէչմիշ իտի :

—Պու զօր տըր :

—Պէն զօր մօր Թանըմամ, Պու տաղիգասան իթիպարէն սէն իլէ պէն չիֆթլիյին էթրաֆընը միւթէմատիէն քէմալը տիգգաթլա կէօզէթլէյէճէյիզ : Պիր աստմ տիշարտան կէլիպ տէ պիզտէն իգինիզ Լիւսիյէ եագլաշմալը վէ օնունլա լագըրտը իթմէյի, պանա պու լազըմ տըր : Հէր եօլու տա էյիճէ կէօզէթլէյէճէքսին, հէր Թարաֆա տա էյիճէ պագաճագսըն : Պէնիմ մէվգիմ պուրատա տըր․ պէն իչէրիսինի գօլլայաճաղըմ : Բիէր, Փիէրի՞մ անլատըն մը :

—Էվվէթ :

—Ա՛հ, Թահամմիւլ իտէճէկիմ․ պիլմէք իսթէրիմ, պիլէճէկիմ․ ․ ․ Հէր Նէ հիյլէ գուլլանսալար, քէշֆ խուսուլ պուլաճաղըմ : Արթըգ պէնի ալթաթամայաճագլար տըր : Պէն հագիգաթը հալի, Թէհզիպի հագիգաթը հալի արայօրըմ․ լաքին պու հագիգաթ Նէ գատար տա միւտհիշ օլսա, եօրէնմէք իսթէրիմ․ ․ ․

Ժագ լագըրտը իթտիքճէ, կէօզլէրինտէն աթէշլէր ֆըշգըրմագտա իտի :

—Կըզըմ քէնտի Նամուսընը լէքէտար իթտիրիր կիպի քէտէրինինէ տէ Նամուսընը այագլար ալթընա ալմագտան չէքինմէզ օլ իսէ, պէն տէ պու այը քէնտիմտէն Նասըլ Թէմիզլէյէճէյիմի պիլիրիմ, տէտի պօղուգ պիր սէսլէ :

—Ժա՛գ, Ժա՛գ, մէրգամէթլի պու գատար սէրթլիքլէ մուհաքէմէ իթմէ, պապաճըմ Բուլիա քէբէյլէրիւէ :

—Էվվէթ, հէմ պէնիմ հէմ քէնտի այըմը Թէմիզլէյէճէյիմ :

—Ալլահ աշգընա օլսուն, Ժա՛գ, պէօյլէ սէօյլէմէ, պէնի միւթէհիչ պիր սուրէթթէ մուգտարըմ իթէյօրսուն :

—Ա՛հ, տայմա ընը միւտահիշ իտէրսին :

—Էվվէթ, պիրա գըզընըզ շիւփհէսիզ հաֆիֆճէ պիր ագըլըգգլըգտա պուլունմուշ իսէ պիլէ, աղըր պիր գապահաթը իրթիքեապ իթտիրիպ գապուլ իտէմէմ :

—Պիր ճինայէթի տիմէք իսթէյօրսուն : Պէք էյի, եագընտա էքմիյօրտէն Համտէպիւլ հալը օլտուղումուզ անլաշըլըր : Անճագ օ վագըթտա գատար Ժագ Մէլիք իչին պիր ատալիւ պիլէ պուլամըշ, պիր սաաթ պիլէ ույգու օլմայաճագ տըր : Իքի կիւնտէն պէրու գանն խաթըրլայօրըմ քի ալթէշլէր իչթինէճէ կէչիյօրըմ․ պիր գաչ տէֆա մէրգումէյի կէօրտիւքիմտէ, ազ գալտը հը-

տետրակաց մէջ ինչ որ տեսայ զայն տեղեկագրեցի · որոնցմո՞վ, հարկաւ իր քաւկն յցնող ժողովականաց հետ · ինչն արաբերէն չ'գիտեր, ինչպէ՞ս հաւկյած է նոյն տումարայ օրինաւորութիւնըն ու վաւերականութիւնը · ես ըսի իրեն քանիցս անգամ որ չէզոք անձերէ յանձնաժողով մի կազմէ և քննութիւն ընէ · ինչո՞ւ չըրաւ, ո՞ր օրէնքն զինքը դատաւոր և դատախազ կ'ընդունի, Նորա տեղեկագիրն ուրիշ բան չէ՝ այլ միայն «բաւական բամբըրտահով մարդ փախցնել · եթէ ղըտնէ այդպիսի փախչող մը՝ շատ բարի, քանզի Նորա տեղեկագրին մէջ որչափ պարբերութիւններ որ կան ամենն ալ մի բառով կոչընչանալ ։ —Տէր Մկրեան իւր տեղեկագրին մէջ ըսեր է թէ խըպտոց Պատրիարքարանէն քննիչներ ուղեցի, բայց Մեսրովբ եպիսկ. թող չտուաւ · կարո՞ղ է արդեօք մի գրութիւն ներկայել ինձ յապացոյց իւր ըսածին, չի՞ կարմըրիր արդեօք երբ ներկայեմ իրեն խպտոց Պատրիարքէն և Նորա փոխանորդէն ի ձեռին ունեցած այն վկայութիւններ՝ որոնք կը յայտարարեն թէ ուղուած քննիչն օրինաւոր քննութեան ձեռնարկել ուզեր է, բայց նա (Մկրըեան) չէ թողեր և ճամբեր է · ուրեմն ո՞վ է •••••, սրդարառէրն Մկրեան · ես պատրաստ եմ անոր ստութիւններն երեւան հանել և հաստատել օրինաւոր ապացոյցներով, իսկ նա · · · անհա տեղեկագրին արժէքը, ուրիշ փաստեր պէտք չեն, որովհետև «որ ի փոքուն հաւատարիմ չէ և ի բազմին չէ հաւատարիմ» · չորս հազար ոսկի յափշտակեր, գող է կըսէ ինձ համար · կարծեմ Պարտիզակ գիւղին մէջ պզտիկուց իւր ընկերաց հետ չարունակ այս բառով խօսակցելուն համար ականջն ու բերանը վարժւած ըլլալով հանդիպած տեղն կ'գործածէ այս բառերն առանց գիտնալու անշուշտ նորա ծանրակշռութիւնը · ո՞վ երանելիդ, փոխանակ փափուկ չուշան մեծնալու՝ քաղաքավար ու կրթեալ մեծնայիր աւելի լաւ էր, կերևի թէ 19դ դարու մէջ ապրին չը գիտեր, չ'գիտեր նաև որ դատարանաց մէջ ծանր յանցաւորներուն համար իսկ չեն գործածեր այս տեսակ լեզուներ, ուր մնաց մի հաշուական խնդիր որ ամեն գործերու մէջ կ'պատահի եւ օրինաւոր քննութիւններով հաշիւը կ'պարզուի, եկեղեցւոյ և Տէրութեանս դէմ պակասութիւն մի չէ · ուստի լաւ էր կ'ըսեմ փոխանակ գռեհ մեծնալու փոքր ինչ հաշիւ սորվեիր —յիշուած չորս հազար ոսկին 30 տարիներէ ի վեր Եգիպտոս գացող եկող քննիչներէն ու փոխ-Առաջնորդներէ գոյացեր է · եթէ համոզուիլ կուզէ՝ Ամեն. Ներսէս Սրբազանի ընդարձակ տեղեկագիրը թող կարդայ 1866 թուին, հոն պիտի տեսնայ Եգիպտոսի Ազգ. գործոց, հաշուոց ևն. վիճակն · կերևի թէ աչքերն չէ որոշած միքուր չտեսնելու համար, իսկ եթէ մեր հակառակորդաց ոչինչ չահերը բանեցնելով իբր թուղթ առածնուս վրայ կը խօսի, Նորա այդ հաշիւն տգայական է և ոչ ուրիշ բան մը, ինչպէս հոն ալ իրեն գրած եմ. իսկ գալով ••• բառին, պէտք է գիտնայ որ ինքըն ալ գողակից է, եթէ ես իրաւամբ գող եմ, և ինչու համար 1877ին Նորա միջնորդութեամբ Ամեն. Ներսէս Սրբազանն առ Բաբեր խաւիլ ուղղեալ մի շնորհակալութեան նամակ գրած ու ինձ խրկած է, խնդրելով միանգամայն երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան ինձ համար · եթէ ես գէշ էի, ինչու այդ մըկայութիւնը տալ տուաւ · թէև յիշեալ նամակը հացցէին չտալով քովըս կեցած է, Նոյնպէս իւր նամակը · · · այն ատեն Մեսրովբ եպիսկոպոս շատ բարի էր, բայց վերջը գէշ եղաւ, ինչէ՞ն արդեօք · · · այս մէկ զարմանալի հանելուկ մի է, ընթերցողն կրնայ հասկնալ · Եգիպտոսի մէջ ականջիս փափսածը չկատարելուս համար է կարծեմ, բայց օրէնք մի կայ, եթէ ես գող եմ, պէտք է նա ըլլայ քաղաքական իշխանութեան յանձնէ և կամ ես պատիւս փնտռելու համար դիմեմ · գողութիւնը ••••••• ըսել է, քաղաքական իշխանութեան կը վերաբերի Նորա քննութիւնն ու տնօրէնութիւնը, մանաւանդ որ Ազգ. դատական Տեսչութիւնը ի պաշտօնէ յայտարարած է ինձ թէ՝ այն խնդիրը լոկ քաղաքական ըլլալուն կրնամք և ազատ եմք քաղաքական ատենից դիմել ի հարկին ևն ևն.—հոն շուտով երևան կելնէ արդարութիւնը · մինչ ցայժմ Մեսրովբ եպիսկոպոսի համար և ոչ մէկն բան մը ըսած է, միշտ նորա անցեալն փառաց ի փառս է, միայն թէ Մկրեանի քննչութեան օրին մեզի համար այսպիսի տարաձայնութիւններ եղաւ · կերևի թէ Պատր. փոխանորդութենէն պաշտօնանկ ըլլալուն առթիւ եկեղեցականաց դէմ ունեցած վրէժ մէնէ առնուլ կը փորձէ, անշուշտ կը յիշելով թէ՝ «խիստ է Նորա ընդդէմ խթանի աքացել առաջի արդարութեան և օրինաց ։»

Ես Մօլտօ-վալաքիոյ կողմերէն շնորհակալութեան գիրեր ունիմ, Պրուսա տարի մը կեցած և բոլոր ժողովրդոց համակրութեանն ու սիրոյն արժանացած, 1862ին Եգիպտոս քննիչ երթալով շնորհակալութեան գրերով եկած, վեց տարի Տրապիզոն Առաջնորդական պաշտօն վարած և բաւ ամենայնի գովեստից արժանացած, համայն լրագրաց էջերն կ'վկայեն ասոր · այս անգամ ալ Եգիպտոս 10 տարի խիստ աղէկ ըլլալու յետոյ, վերջին տարին գէշ եմ եղեր, ինչ պատճառաւ, պաշտօնիս ու կողմանս համաձայն մի քանի տնօրինութիւններ ընելով՝ մէկ երկու ազգամիաս անձանց գպեր եմ եղեր · —Նորա քանիցս առաջարկեցի որ այս անձանց քով եղած ազգային հաշիւներն քննէ և ազգին 30-40 000 ոսկւոյ պահանջքին դատախազ կենայ, ինչու չըրաւ, միթէ 1400 ոսկին շատ է՝ թէ 30—40000 ոսկին · Եգիպտոսի բնակչաց շատերն ալ այս առաջարկութիւնը ըրին, նոյնպէս լսեց, կարծեմ նոյա մի փոքր ընծաները, ուրացնել տուաւ իրեն ազգին մեծագումար պահանջներն · եթէ նա իմ պատիւս գրամով ծախեց իբրև Յուդայ հոգ չէ, բայց պէտք չէր որ ազգինն ալ ուրանար, ես՝ իբրև առաջնորդ նոյն պահանջները պիտի փնտռեմ յիշեալ անձինքներէն կեղ. վարչութեան առջև իմ պաշտօնիս համար պատասխանատու չմնալու համար, բայց նա պիտի օգնէ եղեր անոնց՝ հոգ չէ, ես իմ պարտքս կատարեմ, նա ալ իրն, ապագայ պատմութիւնն թող յայտնէ ամեն ինչ, Մեսրովբ եպիսկոպոս գիտէ և կրնայ համբերել ցաւոց և նեղութեանց, սակայն չի կըրնար հանդուրժել՝ երբ մին յանդգնի իւր պատիւն արատաւորելու, ես միշտ կը բողոքեմ խնդրոյս արդար տնօրինութիւնը պահանջելով, անոր նման չեմ կարող լուռ մնալ, լռութիւնը ընդունիլ է եղած ամբաստանութիւնը, նա զրպարտեց զիս յանիրաւի, ես բողոքեցի, իւր աղտն ցարդ ճակտին վրայ կեցած է, ինքն էր որ իբրև •••••••• ամբաստանութեան Ազգ. երեսփոխանէ մը՝ և չ'համարձակեցաւ բողոքելու, լռեց և ցարդ կը լռէ · եթէ ինքն անպարտ էր՝ պէտք էր բողոք բառնալ և զինքն ամբաստանողն պատժել տալ, զայս չըրաւ և մնաց և պիտի մնայ նոյն աղտով ։ Ես որովհետև վստահ եմ անպարտութեանս՝ կը բողոքեմ և հրապարակ կը նետուիմ, երեք տարիէ ի վեր է գտուի նորքեւէ ըսելով անպաշտօն կը մնամ, ինքն՝ իւր ազգամիջ հանդերձ ազգային ամէն պաշտօններու մէջ կը նետուի, ինչ է այս գաղտնիք չեմ գիտեր, ուստի՝ նորա բոլոր գըրածներն առ ինքն դարձնելով՝ միայն գող բառին վրայ կ'սպասսեմ տեսնուիլ օր մը իրեն հետ, կը համբերեմ առ այժմ և Ազգ. գերագոյն վարչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ անյապաղ տնօրինութիւն մ'ընելու այս մասին · եթէ նա անտարբեր մնայ, խղճի մօք և ազատօրէն կ'դիմեմ հոն՝ ուր դատարանին, արժանաւոր բացատրութիւններ պահանջելու և հասկնելու իրեն թէ ինչ եղանակաւ պէտք է ապրիլ աշխարհի մէջ, մանաւանդ եկեղեցւոյ պաշտօնէի մը պարտ է լինել հեզ և խոնարհ՝ օրինակ գոլով բանիւք և արդեամբք ։

Խնդրեմ, Մեծ. Տէր Խմբագիր, ներկայս հրատարակել հաճիք առաջին առթիւ ։

Մնամ Ձեզ և համայն Ազգին
Աղօթարար
ՄԵՍՐՈՎԲ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

14 Մայիս 83
Կ. Պօլիս Հիսար տիպի

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Էտիրնէ վիլայէթի տախիլինտէ քեահին բէշան գայմագամըլըղը՝ Գարաձօվա գայմագամը սապըգ Շէրիֆ էֆէնտիյէ թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր ։

—

Բօրթուկալ գրալընըն միւշավիրը խասը Մ· Տէնոնսպօ տէ Սէլանտէւէ պիրինճի Մէճիտի,

Պանգը Օսմանի Թահրիրաթ գալէմի միւտիրը սանիսի Մ· Պուսինէ տէօրտիւնճիւ Մէճիտի,

Աւստրիա—Մաճարիստան Պէյրութ ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ· Սօլէզէ իւչիւնճիւ Օսմանի,

Իթալիա Պէյրութ ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ· Քիլուճեյէ իւչիւնճիւ Օսմանի,

Թարապլուսու մուգիմ Ալէմանիա վէ Րուսիա վիս-գօնսօլօսը Մ· Իսքէնտէրէ տէօրտիւնճիւ Մէճիտի,

Պէյրութ Պանգը Օսմանի չիւպէսի իքինճի միւտիրի Մ· Հէրիսթիմաթօ տէօրտիւնճի Մէճիտի,

Շամ Պանգ չիւպէսի իքինճի միւտիրի Միշէլ Սուպուրի էֆէնտիյէ տէօրտինճի Մէճիտի,

Շամ եօլու գումբանեասը պաշ չէամթիպի Մ· Օլինէ տէօրտիւնճի Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր ։

ՄՈՒԹԷՖԷՐՐԻՔԱ

Գարասի վիլայէթինէ ճիվար վիլայէթլէրտէն քիւլլիյէթլի ուկուն չէքիրկէ կէլէրէք եէր եէր թօխում պըրագըղընտան, մէզքիւր թօխումլար վէ պաղը թարաֆլարտա ճիւզիճէ չըգան չէքիրկէլէր էհլի թարաֆընտան իթլաֆ իտիլմէքտէ օլտըղը կիպի, քիւլլիյէթլի կէլմիշ օլան սըղըրճըգլար տախի հայվանաթը մէզքիւրէյի մահվ էյլէմէքտէ օլտուղու, վէ պու սէնէ չիֆթճիլէր թարաֆընտան բէք չօգ արաղի զէր իտիլիպ եալմըզլար տախի նաֆի սուրէթտէ եալվագտա օլտուղունտան, սէնէի հազըրէ մահսուլըընըն ֆէվգէլատէ ֆէյզ ու պէրէքէթ իւզրէ օլմասը մէմուլ օլտուղու վիլայէթը մէզքիւրէտէն Տախիլիյէ նէզարէթինէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա պէեան օլունմուշ տըր ։

—

Աթինա կազէթալարընըն պէեանընա կէօրէ, վագթը իլէ իզմիրտէ վէ Մակեդոնիատա բէք չօգ էֆալը չէգավէթքեարանէտէ պուլունմուշ օլան պիր հայտուտ ֆըրգասը՝ պու քերրէ Եունանիստանըն Միլին նամ մահալինտէ մէյտանա չըգարըլմըշ տըր ։ Պու չէթէնին Աթինա ճիվարընտա բէք չօգ ավէնէլէրի տախի մէվճուտ իմիշ ։

—

Ֆրանսանըն մէարիֆ մուէսսէսաթընտան մէչհուր Ենսթիթիւտը Ֆրանս նամ ճէմիյէթը իլմիյէնին րէիսի Մ· Լէօն Հանզէյ իլէ մատամասը՝ միւսաֆիրէթէն Տէրսաատէթէ պուլունուպ, կէչէն ճումա կիւնիւ պուրատան Ֆրանսայա հարէքէթ իթմիշլէր տիր ։

—

Րէսմի Թէթէվվիւճ միւնասէպէթիյլէ Զարըն պիրատէրի Կըրանտիւգ Ալէքսի Րուսիա տոնանմասընա պէօյիւք ամիրալ թային օլունմուշ տըր ։

—

Սուրիա կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Ճէպէլը Լիպնան միւթէսարրըֆը սապըգ Րիւսթէմ բաշա հազրէթլէրի՝ Շամա պիլադմէ Սուրիա վալիսի բաշա հազրէթլէրինտէ միւսաֆիր օլմուշ, վէ քէնտիսինէ վալիի միւշարէլէյհ իլէ պէչինճի օրտու միւշիրի վէ վիլայէթ տէֆթէրտարը թարաֆլարընտան զիյաֆէթլէր չէքիլէրէք, ֆէվգէլատէ իհթիրամ օլունմուշ տըր ։

—

Վիլայաթ մուհասէպէ գալէմլէրինին՝ Տիվանը Մուհասէպաթ ապալարը միյանընտան ինթիխապ օլունաճագ մէմուրլար մարիֆէթիյլէ պագըրը Թէտգիգ ու Թէֆթիշտէն կէչիրիլմէսի, Տիվանը Մուհասէպաթճա Թահթը գարարա ալընմըշ, վէ Պրուսա վէ Էնգարէ վէ Սիվաս վէ Գասթամունի վէ Գարասի վիլայէթլէրինտէ պու մէմուրիյէթէ Թային գըլընան Քեամիլ էֆէնտի՝ մէզքիւր վիլայէթլէրի տէվրէ պաշլամըշ տըր ։

—

Տախիլիյէ նէզարէթինտէն պու քերրէ վիլայաթը Շահանէյէ կէօնտէրիլէն պիր Թահրիրաթը ումումիյէտէ, հէր վիլայէթ տախիլինտէ պուլունան տէվաիրը պէլէտիյէնին մէզաարընը վէ հէր պիրինին Թարիխը Թէէսսիսլէրինի միւպէյյին պիր ճէտվէլ Թանզիմ իտիլիպ կէօնտէրիլմէսի, վէ տէվաիրը մէզքիւրէնին 1296 սէնէսինտէն պէրու օլան մուհասէպէլէրինին տախի Տիվանը Մուհասէպաթա իրսալ գըլընմասը էմի ու իշար օլընմըշ տըր ։

—

Տէօ•••էէ՞ր կազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Բէչքիւթան աշիրէթինտէն օլուպ միւէպպէտէն նէֆիյէ հիւքմ օլընան 11 նէֆէր էչգըյանըն ալէյհլէրինէ իգամէ օլունան հուգուգը շախսիյէ տավալարընտա տախի մահքիւմ օլմուշլար իսէ տէ, մալ ու էշեայա տաիր չէյլէրի մէյտանտա օլմատըղընտան, էհալինին մաթլուպու թահսիլ օլունամամըշ տըր ։ Էչգըյաի մէրգումէտէն պիրիսի օլան Մուսթաֆա Գըթօ նամ հայտուտըն՝ մուգատտէմ փուգուա կէլմիշ օլան 30 գատար գաթլին ֆաիլի օլտըղը անլաշըլմըշ տըր ։ Պունլարտան պաշգա տիկէր 30 գատար էշխասը մուզիրրէ տախի տէրտէսթ օլընմըշ տըր ։

—

Եանեատան պէր վէճհը աթի եազըլմըշ տըր ։

Սօն սէնէլէրտէ Եէնի գըթասընը իսթիլա իտիպ մուախխարէն Եունանիսթանա իլթիճա իտէն քիւչիւք հայտուտ ֆըրգալարընտան միւրէքքէպ օլան պէօյիւք հայտուտ չէթէլէրի պու քերրէ հուտուտը Օսմանիյէնին պէրիսինէ կէչմիշլէր տիր ։ Պու չէթէլէր իքի ֆըրգա օլուպ, պիրի 35 հայտուտտան իպարէթ օլտուղու հալտէ, Սթավրագա նամ հայտուտըն թահթը րիյասէթինտէ վէ տիկէրի 38 հայտուտտան միւրէքքէպ օլարագ Րէտիֆ վէ Աբօսթօլաքի նամ էչգըյանըն թահթը էմրինտէ իմիշլէր ։

Եանեա հիւքիւմէթի իշպու չէթէլէրին հուտուտը կէչտիքլէրինի խապէր ալըր ալմազ, մէնը չէգավէթլէրի իչիւն իթթիխազը թէտապիր իյլէմիշ տիր ։

Էվվէլքի կիւն Թօբխանէ ճիվարընտա գուլլանըլմըշ պիր սօգագ քէօփէյի՝ պիր չօճուղըն սաղ կէօզինի ըսըրըպ գօբարտըղը կիպի, պիր համմալըն տախի գապուրկասընտան ըսըրմըշ վէ քէնտիսի տախի մահալլէ խալգը Թարաֆընտան Թէլէֆ իտիլմիշ տիր ։

—

տէթիմի Թուլթամայահագ·տըմ · կիւճ հալ իլէ քէնտիմի Թուլթալիլտըմ ։ Էվվէթ, սապր իլէ պէքլէյէճէյիմ · · Ա՛հ, Բիէր, Ակլահ վէրէ սէն հազգը օլասըն տա հէմ գըլ, հէմ պէն, հէմ օ՛ բուհաթ օլալըմ · · · Ա՛հ, էվվէթ, օ՛ · · · կէօրէճէյիզ ։

Պու արա տուտագլարը չէքիլմ, վահշիյանէ պիր նագարըլա պազմալա պաշլատըղընտան, զիհնինտէ նէլէր տօլաշտըղը անլաշըլըր ։

Գ·

ՄԷՔԹՈՒՊ

Եօլլէն վագթի իքի սաաթ կէչմիշ տիր ։ Պուլութսըզ պիր սէմասէ կիւնէշ՝ բարըլ բարըլ բարլայարագ, Նաւր ու հարարէթինի Սէօյլօն վատիսինէ եայմագտա տըր ։ Կիւնէշ՝ օթ պիչիմի կիւնլէրի օլուպ, իշճիլէր՝ պիր սաաթ իսթիրահաթ իթմիքտէն սօնրա, եինէ իշլէմէկէ պաշլամըշլար տըր ։

Ժագ Մէլիէ՝ պաշընը էօնիւնէ ասմըշ օլտըղը հալտէ, չէտիտ պիր հէյէճանլա օտասընտա կէզինմէքտէ տիր ։ Աչըգ բէնճէրէսինտէն մէրգում՝ չայըրտա աղըր արապալարա գօշուլմուշ էօքիւզլէրի, կիւնէշտէն բարլայան օրագլարը, թազէ պիչիլմիշ օթու ուզուն ուզուն չաթալլարըլա եայան գարըլարը, վէ ուզագտա պայըրըն պիր Թարաֆընտա սարարմըշ պուղտայ Թարլալարընը սէյր իթմէքտէ տիր ։

Լաքին, խայր, հէր վագթ պունլարը կէօրիւպ պիր քէյֆ տույար իքէն, զանն իտէրսին շիմտի գայտըսըզ օլուպ հիչ պիր չէյ տույմայօր ։ Չէհրէսի կիպի զիհնի տէ մաղմում պիր հալտէ տիր ։ Հէր նէ գատար հիչ ֆիւթուր իթմէմէյի ֆիքրինէ գօյմուշ իսէ իսէ տէ, իչէրիսինտէ աճը պիր էնտիշէ վէ բահաթսըզլըգ մէվճուտ օլուպ, սապր ու թագաթը թիւքէնմէյէ պաշլայօր ։ Վագթ վագթ կէօզիւ ամէլէ կիւրի բարլար, սօնրա թիթրէմէսի աըր, պունտան՝ տէրունինտէ չէտիտ պիր հիտտէթ պուլընտըղը անլաշըլըր · պու հիտտէթի զապթ իթմէյէ չալըշըր, եումրուգլարընը կէրկիլէյէրէք պաշընը իւսթիւնտէ սալլար տուրուր ։

—Ա՛հ, բէդպախ՛ր, բիւսվայը՛ր, մըրըլտանտը Ժագ Մէլիէ տիշլէրինի սըգը սըգը գաբայարագ ։

Պիր տէ պիրտէն պիրէ պիր այագ սէսի իշիտիլինճէ, մէրգում Թիթրէտի · գաբույա տօղրու ֆըրլանըպ գաբույը աչտը ։

Բիէր Րուվնա օտատան իչէրի կիրտի ։

Զիֆթճիլիին սահիպի սաքիթ կէօզլէրի իլէ մալիւմաթ սիւվալ իթտիկինտէ, մէրգում էզի էմէքտար ճէվապէն տէտի .

—Եմրինիզ իւզրէ ճասուսլըգ իթտիմ · չալըշարըն իչինտէ տալանտըմ, օ տէյիգանըլըրըն կէլտիկինի կէօրտիւմ ։

—Տահա եավաշ սէօյլէ, տէտի չիֆթճի պօղուգ պիր սէսլէ ։

—Եթրաֆ տուվարլըա եագլաշտը · պագըրըմ քի եէրինտէն գըմըլտանմըշ մըշ պիր Թաշը եէրինտէն գալտըրտը, սօնրա եինէ եէրինէ գօյտու ։

—Եա սօնրա՞ ։

—Սօնրա ուզանըպ կիթտի, պէն տէ պէքլէտիմ քի, սէնի կէօրէմէմէք իչին էբէյիճէ եըրագլանըն ։ Պանէհու չալըշարըն իչինտէն չըգըպ սօնըն կիտի պէն տէ տուվարտա եագլաշտըմ ։ Օյնամալըր Թաշը գօլայ պուլտում, տուվարտան չըգարտըմ վէ օրատա տիկէր իքի Թաշը տահա պըրասընտա քիւչիւք պիր գօվուգ իչինէ պիր մէքթուպ պուլտում ։

Ժագ Մէլիէ՝ հիտտէթինտէն նաչի Թիթրէրէք պիր սէսլէ տէտի .

—Վա՛յ խայինլէր վա՛յ · վագըա տա նամուսըզ պիր գըզըն վէ աչըգ պիր աշըգըն՝ ալտաթմագ իսթէտիկլէրի պիր բէտէրին խալէրի օլմագըն իճրայի մուխաալէրէի ճինայէթքեարանէլէրինէ պուհանտըն ալա պիր վասըթա օլամազ ։ Վէր պանա շու մէքթուպը ։

Բիէր մէքթուպը եավաշ եավաշ ճէպինտէն չըգարըպ չիֆթճիյէ ուզաթտը ։

Բուսուսըա պիր զարֆ իչինտէ մահֆուզ օլուպ, զարֆըն իւզէրինտէ իսէ հիչ պիր չէյ եազըլը տէյիլ իտի ։

Ժագ Մէլիէ՝ բէնճէրէյի գաբատը, գաբու աչըգ օլտուղը եէրի պագտը եօգլատը, պատէհու զարֆը եըրթարագ մէքթուպը աչտը վէ աճէլէ աճէլէ չու սաթըրլարը օգուտու ·

«Բէք սէվկիլիւ Լիւսիլիմ,

«Սէնի կէօրմէյէլի տէօրթ կիւն օլտու, պանա իսէ տէօրթ սէնէ օլյօր · · · Նա պիր սէնէ սէնտէն ուզագ պուլունուրսամ տա, ... պիլճէքսին ։ Իճրա իտէճէկիմ սէյահաթ խաթըրըմա կէլտիքճէ, ազապըմ թիթրէյօր · հալ պու քի սաատէթիմիզ իչին պու եօլճուլուգ լազըմ տըր ։

«Զիֆթլիքտէ հէր քէս ուհուտըղտա պու ագշամ սաաթ ալթըտա կէլ, սէվկիլիմ, սէնի կէօրմէմ կէլտի, սէնի կէօյիւմին իւզէրինէ սըգըշտըրմագա արզու իտիյօրըմ · · · Օ կիւզէլ կէօզլէրինին պիր պագըշըյլա կէօնիւլիւմէ պիր չէվգ ու Փէրահ վէրմէք վէ պիր բուսէ իլէ միւճաւէրէ էէնի պիր գուվվէթ կէթիրմէք իհթիյաճընտայըմ ։

«Սէնի կէչիտին եանընտա պէքլէյէմ · էւնէ հէր վագթքի կիպի կէօզ եուզլինտէքի եըլտըզլարտան վէ տալլարը բըմազըն իչինէ գատար էյլէն սէօյլէմ ալաճալարընտան պաշգա չահիտիմիզ օլմայաճագ տըր ։

«ԷՏՄՕՆ»

Զիֆթճի պու մէքթուպը օգուտուղընտա անը պուրուշուպ, կէօզլէրինտէն տէ միւտհիշ աթէշլէր Փըշգըրմագտա իտի ։ Եիւզիւ գօրգունճ պիր հալ քէսպ իտէրէք, տուտագլարը տա սօլմուշ վէ Թիթրէմէքտէ պուլունմուշ օլտուղընտան, իչէրիսինտէ չէտիտ պիր հիտտէթ օլտուղը անլաշըլմագտա իտի ։

—Րէգիլէ՛ր, բիւսվայը՛ր, պաղըրտը պօղուգ պիր սէսլէ ։ Ա՛լ, օգու, օգու, տէտի մէքթուպը Րուվնայա ուզաթարագ ։ Տահա իսպաթ լազը՞մ մը ։ Ալչագըն պիրի Թարաֆընտան եազըլան պու սաթըրլար՝ նամուսըմը գարալամըշլար ։ Սէֆիլ գըզ հէմ քէնտի վէ հէմ պէնիմ նամուսըմը այագ ալթընա ալմըշ վէ լէքէտար իթմիշ տիր ։ Լաքին պիր հայտուտ կիպի կիւնտիւզ կիզլէնէն վէ կիճէ մէյտանա չըգան չու ալչագ ածայա քի՞մ տիր · · · Ա՛հ, վա՛յ օնուն պաշընա, վա՛յ օնլարըն պաշընա · · ·

Բիէր Րուվնա՝ էֆէնտիսի կիպի սաբ սարը քէսիլմիշ իտի ։

—Նէ՞ եաբաճագըն շիմտի, սիւվալ իթտի Ժագ Մէլիէյէ ։

—Պիլմէմ քի, ճէվապ վէրտի Մէլիէ պիր Թարզը վահշիյանէտէ ։

—Ժա՛գ, րէճա իտէրիմ, նէ եաբաճագսան տիւշիւնէրէք եաբ ։

—Պէն տէ էօյլէ եաբըյօրըմ, իչէրիսինի տիւշիւնիյօրըմ ։

—Հիտտէթլէ եօլա չըգմագտան սագըն հա՛ . Ժագ, սանա սպազմալը ճէսարէթ իտէմէյօրըմ, զիրա պագըշընտան գօրգույօրըմ · չիւնքի եօգ տըր քի տէհշէթլի պիր չէյ տիւշիւնմէյօրսըն ։

—Էվվէթ, ինթիգամըմը տիւշիւնիյօրըմ ։

—Ժագ, Փիլաքէթ՝ պէքլէր պանն իթտիկին գատար պէօյլէ սէյիլ պիրպէքլէր հէնիւզ պիր չարէ · · ·

—Նամուսըմ պիլթսի եըգօրըմ սանա · գըզըմ՝ բըզըն տա, նամուսը տա, ըֆֆէթի տէ պիր ալչագ, պիր նամուսըզ հէրիֆին այագլարը ալթընա աթտը պիթիրտի ։ Լիւսիլ Մէլիէ արթըգ էլտէն չըգմըշ պիր գըզ տըր ։

Րուվնա իչինի չէքտի վէ պաշընը էօնիւնէ աստը ։

(Տէվ-ի)

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՖՈՐՍԱՍԸ

Լոնտրա 29 Մայիս.

Ինկիլ. էսկամը ինկ. Լիր.	102- 1/16
Օսմ. էսկամը աչքլաը	11- 5/8
» » գաբանը	11- 1/2
Խթիգրազ 65	14- 1/4
» 69	12-
» 71	73- 3/8
» 72	23- 1/2
» 73	11- 1/4
Օսմանլը Պանգասը	20- 7/8
Ռուսիա խթիգրազը	33-
Մըսըր տույ. մութա հրտէ	72- 7/8
» խմիխպլը	94- 5/8
Տարա Սանիէ (Մըսըր)	72- 1/4
Լոչիլա խթիգրազը (Մըսըր)	96- 3/4
Մանարիսթ. էսկամը 1877	102- 1/2
Գամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	25-462

Բարիզ 26 Մայիս

Ֆրանս. էսկ. 3 % Քր.	80-17 1/2
» » % 5	109-40
Օսմ. էսկամը աչքլաը	11-80
» » գաբանը	11-75
Խթիգրազ 65 Քր.	71-
» 69	61-
» 73	56-
Ռումելի չըմենտքէրի	56-12 1/2
Օսմ. Պանգասը	778-75
Գրէտի Լիոնէ	570-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1340-
Լիոն ագսիոնը	1467-50
Սուէզի ագսիոնը	2512-50
Ռուսիա 5 % 1877	94- 3/8
Իթալիա էսկամը	93-15
Մըսը Ֆոնտ. մութա հրտէ	369-37 1/2
Մանարիսթան էսկամը	103-
Եունան 6 % 1879	422-
Գամպիս 3 այ վատէ	25-29

Վիէննա 29 Մայիս

Լոնտրա իւզերինէ գամպիս	120-20
Ռումելի չըմենտքէրի	23-70

ԳԱԼԱԹԱ ՖՈՐՍԱՍԸ

Էսկ. ում. տիւն ագշ. գաբ.	12-37
Պու սապահ աչքլաը	12-34
Մըսըր մութահրտէ. գաբ.	81-
Պու սապահ աչքլաը	80-35
Խթիգր. 65 (մութօն)	76-
» 65	71-
» 69 (բինար	61-50
» 72 (Պոնտիւ թրէ.)	22-
» 73	58-
Ռումելի չըմենտքէրի	57-
Ագչէ ֆայիզի	9-
Ռէբոր Դրչ.	-
Հէվալէսիզ »	35-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՈՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-38
Մթամսլզ պանգասը	3-08
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-35
Թրամվայ	3-30

ԱԳԱԼԵԼԷՐԻՆ ՖԻԶԱՔԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչտան	Դչ. Բր.
Պէյազ մէճիտկէ ֆարգը	108-13
Մէթալիք »	102-
Պէշլիք »	103-30
Ալթըլըգ »	103-25
Պագըր »	700-
Գայմէ	1010-
Ինկիլիզ լիրասը	109-36
Ֆրանսզկ ալթունը	87-25
Բօղ	89-35
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպոն գայմէսի	09-15

ԻԼԱՆԱԹ

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Պրուսատա Սէթ-Պաչը օթէլի՝ մէվսիմ միւնասէպէթիյլէ շէհրը մէղբիւր գալըճալարընա կիտէն զէվաթըն էն գիյատ միւհթաճ օլտուգլարը իսթիրահաթլարը գաղիյէսինի հուսուլէ կէթիրմէք իչիւն հեր նէվ վէսաիլ վէ ֆէտաքեարլըղը կէօզէ ալմըշտըր։

Մէղբիւր օթէլին հավասը վէ սույու զայէթ եարար օլտուգու կիպի, թաամլարը նէֆիս վէ կիւդել վէ եաթագլարը տախի թէմիզ վէ մունթազամ օլտըղը։ Վէլհասլը թէշրիֆ պույուրաճագ զէվաթըն՝ իսթիրահաթլարը ճիհէթինճէ զայէթ խօշնուտ օլտուգան մասատա, ֆիյաթճա տա մէմուլէրինտէն զիյատ էհվէնիյէթ միշահատ էյլէյէճէքլերի իլան օլունուր։

Շէհր Էմանէթի մէճիսինտէն կէլէն իլան.

Պէյօղլու թիւնել մէյտանընտա հասպէլ թէսվիյէ Լիմանէթ մարի օլան 32 զրրա արսաներն պէհէր զըրասը 650 զրուշտա թարիպլի էօհտէսինտէ օլուպ, շէհրը մայիսին 28ինճի ճումատա երթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն միւտատէթը մերգու�զարֆընտա թէճմինաթ ագչէլերի վէ եա միւթէպէր քէֆիլլեր իլէ Շէհր Լիմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմելերի իլան օլունուր։

15 մայիս 99 3—3

Պիրինճի Տաիրէի պէլէտիյէ մէճլիսինտէն կէլէն իլան

Պիրինճի Տաիրէի պէլէտիյէ տախլինտէ պուլունան Եէնի Գարու իլէ ճիսրը ճէտիտ մութթասըլ տէնիզ համմամլարը պու քէրրէ պիտայէթէն մէվզի միւզայէտէյէ գօնուլաճաղընտան, վէ հաղիրան իպթիտասընտա իսէ իհալէի գաթիյէսի իճյա գըլընաճաղընտան, թալիպ օլաճագ զէվաթրն տէբօղիթօ ագչէլերի իլէ պէրապէր Նիհայէթ մայիսին 25ինճի կիւնինէ գատար տաիրէի մէգքիւրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմելերի իլան օլունուր։ 3—2

Օնընճը Տաիրէի պէլէտիյէ մուհասէպէսինտէն կէլէն իլան.

Օնընճը Տաիրէի պէլէտիյէ տախլինտէ գուրուլաճագ տէնիզ համմամլարընն չէրաիթը մախսուսէ իլէ թալիպկնէ իհալէ օլունմագ իւզրէ պիտայէթէն միւզայէտէյերի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն Նիհայէթ չէհրը մայիսին 25ինճի կիւնինէ գատար տաիրէի մէգքիւրէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմելերի իլան օլունուր։

17 մայիս 99

Թօբխանէի ամիրէ մէճլիսինտէն կէլէն իլան

Թօբխանէի ամիրէ մէրքէզ անպարբյլա Զէյթին-Պուրնու ֆապրիգայի Հիւմայունընտա մէվճուտ օլաչ ֆիրուխթը լազըմ կէլէն էշեա.

Թուրքերէն բնագիր

Գրչէջ

Թօբ թալաշը	15000 իլա 20000
Խուրտա նուհաս	752 1/2
Բիխթէ նուհաս	
օճագ սէօքիւն.	
Թիւսիւ	1049
Քեարը գատիմ	
քէօհնէ նուհաս	
գուրշն գալըպը	247
Զեյթն Պուրնու ֆապրիգայի Հիւմայունը անպարբարընտա մէվճուտ օլուպ ճրնս վէ մրգտարարը պերվէճէր թախմին պալատէ կէօսթերիյէն էշեանրն թէգարբուր իտէճէք ֆիյաթլա էսմանը այնէն Օսմանլը ալթունը օլարագ բէշինէն պիթթէվիյէ գալտըրըմագ իւզրէ սաթըլաճաղը կիպի, պուլունտուգլարը մահալլեր իսկէլէլերինտէ մավունա տէբունինտէ թէսլիմ օլունաճաղընտան, վէ 99 սէնէսի չէհրը մայիսին 18ինճի սալը կիւնիւ միզայէտելերի պիլ իճրա 24-իւնճի սալը կիւնիւ տախի գարարը գաթիսի վերիլիպ էրթէսի 25 ինճի չարշէնպիհ կիւնի տէ 100տէ 5 զամմը գապուլ իտիլէճէկինտէն էշեաի մէգքիւրէնին իչիհրասընա թալիպ օլանլարըն նիւմունէլերինի կէօրիւպ շէրաիթը լազըմէ վէ սարէսի թաֆսիլաթընը անլամագ վէ զամմլարընը իթա իյլէմէք իւզրէ թարիխը իլանտէն զիքր օլունան կիւնլերին սաաթ 10 ընա գատար թօբխանէի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմելերի իլան օլունուր։

16 մայիս 1299 3—1

ՍԱԹԼԸԳ ԽԱՆԻ

Եէնիքէօյտէ կիւզլճէ Ալի բաշա մահալլէսինտէ Գաբալը-Պագգալ սօգաղընտա 3 օտա 2 սուֆա վէ պիր մրգտար պաղչէյի միւշթէմիլ 28 նումէրօլու պիր պաղ միւլք խանէ սաթլըգ վէ բազարլըղը Շէհր Լիմանէթի էվրագ գալէմինտէ Ահմէտ պէյ իլէ օլաճաղը իլան գըլընը։ 8—1

ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Տէրսատէթտէ Պէյօղլու ճատտէսինտէ վաղը օլուպ, Տէրսատէթին էն մուհիմմ էճզախանէլէրինին պիրի պուլունան Ն. վէ Ժ. Գանթիւք պիրատէրիրինին թահթը իտարէսինտէ օլան էճզախանէտքի էճզալար պիրինին ճինատէն օլուպ բէք էհվէն ֆիեաթլա իթա օլունուր, վէ սէֆարէթ վէ խասթախանէլեր վէ միւթէպէր խանէլէր՝ հինր հաճէթտէ մէգքիւր էճզախանէտէն էճզա ալըրլար։

ԷՆԻԱ ՆԻՀԱՅԷԹ ԵԱՆԸԼՄԱԶ ԻԼԱՃ ԷՃԶԱՃԸ Ժ. ԳԱՆԹԻՒԻՒՔԻՆ ՀԱՊԱԼԱՐԸ

Ինսանընն գարնընտա վիճուտ պուլան վէ Ղէրէ թապը օլունան հայվանան իրաս իթիակի աղրլար թէհամմիլ օլունմագ սէրէճէտտէ օլուպ, պու խասթալըղա թութուլան պաղէն գապը վէ պուպէն խաալ օլուր, եէմէյի էյիճէ հազմ խէմէզ, կէօզլէրին էթրաֆընտա մանվիկք վէ տէրիտ սարբլըգ վէ վիճուտտա զաաֆ վէ եօրկունլըգ բէյտա օլուր։

Շիմտիյէ գատար գուլլանրլան մուսիճէլէրին իչիմէսի կիճ վէ էքսէր տէֆա թէէսիրի կէօրիլէմէմիշ իչէն, Գանթէ հապպարընն ֆէվգէյտտէ թէէսիրի օլուպ, պու հապպտան ալընա գարան պիր գաչ սաաթ սոնրա, մէգքիւր հայվանընն տիւշտիկի աթրպպի հաղիգա թարֆընտան թատիգ օլունմաչ սըր։

Պու հապպարա պիր չօգ թագիտլէր թէրթիպ օլունըրընտան, գութունրն իւզրէրինտէ մուճիտինին իմզասը օյմատրը հալտէ թագլտ տայրաճագ սըր։

ԽԱՍԹԱԼԸԳ ՊԻՐՏԷՆ ՊԻՐԷ ՆԱՄԸԼ ԻՄԶԷՐԻՄԻԶԼ ԿԷԼԻԹՕՐ

Նամըլ քի պիր խըրսըզ պիզի կիճէ սայար, էյլէ տէ պու խասթալըգ կիգլէ սուրէթտէ իւթիւմիւզէ հիւհիմմիսէր։ Պու խասթալըղա միւպթէլա օլանլար՝ կէօրիւտտէ վէ գապուրկալարտա վէ պաղէն սըրթտա պիսէ տաղը տուեարլար։ Իսթէլէրինէ օսանճ կէլիր վէ ույումագ խթէրլեր. աղըզ՝ խուսուսի իլէ սապահլարը ֆէնա սըր։ Տէյէր եարըլկան պիր մատաէ իլէ քէրլէյէր, իշթահ գարանը, խասթա սինէ սինէ պէօյիւք պիր աղրլըգ վէ պաղէն պիր զաաֆ վէ տօյմագ պիր ահլրգ տուեար, կէօզլէր սօյար, բարմագլարը ուճլարը սուր վէ նէմէյիր։ Պիր աղ վագթ սոնրա պիր էօքսիրիք պաշլար, վէ պու էօքսիրիք էվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաչ այ սոնրա եէչիլճէ պիր պալկամա կէլիր։ Խասթա տայմա պիր եօրկունլուգ տուեար, վէ պէյհուսէ ույումագ խթէր. պու ույգու քէնտիսինէ հիչ պիր գուվվէթ վէրմէզ։ Պատէհու իւսթիւնէ պիր թիթիվլիք կէլիր վէ հեր չէյի ֆէնա կէօրիր։ Պիրէն պիրէ սպաղա գալգտըրընտա, պաղը տէօնէր, ինգլպազը օլուր. տէրիսի կեահ գուրու վէ կեահ սըճագ սըր. գանը գաթըլաղըգ ճէվէլանը աղալըր. կէօզլէրինին ագարը սարը պիր բէնկ ալըր, խորարը ազ տրր վէ զոր օլուր. պունտան մասատա թօրթուլու սըր։ Խասթա՝ եէսիյի եէմէյի էքսէրիա տիչարը վէրմէյէ մէճպուր սըր. պու խթիֆրալարտան տօլայը աղըզտա պաղէն ատը վէ պաղէն թաթլըճա պիր տատ գալըր, վէ գուստուգտան սոնրա էքսէրիա եիրէք չարբընթըսը կելիր. խասթանըգ կէօզլէրի գայբիանը, վէ կէօզլէրինին էտնիւնտէ տայմա լէքէլէր պուլունուր. պէօյիք պիր եօրկունլուգ վէ գայբիլգ տույար։ Գիթիան պու ալամէթլեր սրրա իլէ մէյտանա չըգար։ Տէրլեր քի, էհալինին իւչ բայրընըն պիր բայը չու եա պու թարգլա մէգքիւր խասթալըղա միւպթէլա տրր։ Պաղը հէքիմլէր պու խասթալըղը թապաթը իւզերինէ էքսէրիա եանըմըլար տրր։ Պագրլարը պիր ճիկեր խասթալըղը, պաղրլարը հազմըզլըգ վէ նիհայէթ քիմի տէ տալագ խասթալըղը մագամընտա թէտավի իթմիլլեր տիր, լաքին պունլարըն միւխթէլիֆ թէտավիլերինտէ հիչ պիրի մուվֆֆագիյէթ նայլլ օյմամըշ սըր։ Մամմիֆիհի «Մատամ Մէրկէլին Շիֆաքեար Շուրուպը» հեր խուսուտտա թէմամըյա խասթալըղը էյի իտէր։

Հազմըզլըգ բէք վախիմ պիր խասթալըգ օլուպ, բէք չօգ ինսանլարտա վար տրր, վէ էկեր սէրիան պագրլրպ թէտավի օլունմագ իսէ, նէթիճէսի չօգ ֆէնա օլուր։ Սէկկէլին չուրուպը էն միւշքիլ ահվալտէ մուէսսիր պիր մուալիճէ տիր։

Սահիպլ Ա. Ճ. ՀՈՒԱՑԹ

2 Ֆարինկսըն Բօտ Լոնտրա Ի. Գլ Պէյօղլու Գալաթա վէ ՍԹամպօլլն պիլճիմէտ պալըճա էճզախանէ վէ սպէչար տիւքքանլարընտա պուլունուր։

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպայէսթ իչիւն Գալաթատա Վօյվոտա գուրպինտէ Եիքսէք Գալտրրըմտա Ն. 95-97տէ Ուսմանի Ինկիլիզ մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը իտմանտ Գարուանսայ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

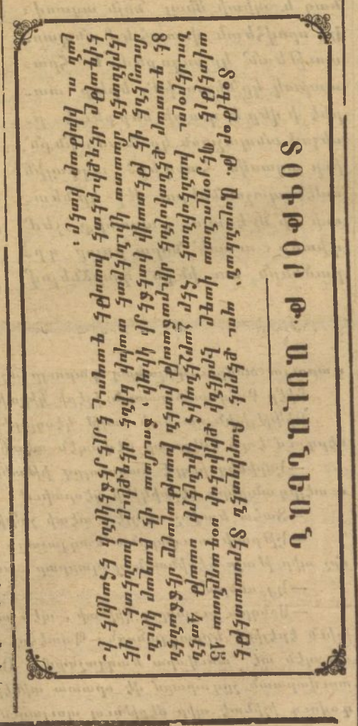

Տէրսատէթ Ամերիկայի Դանիայի Գերմանիայի Ֆրանսայի Անգլիայի Հոլանդայի Բելգիայի Սպանիայի Պորտուգալիայի Իտալիայի Ռուսիայի Գերմանիայի Ավստրիայի Հունգարիայի Սերբիայի Բուլգարիայի Հունաստանի Թուրքիայի Ասիայի Աֆրիկայի Ամերիկայի Ավստրալիայի Նոր Զելանդիայի Նոր Գվինեայի Սամոայի Ֆիջիի Սանդվիչ կղզիների Ֆրանսիական Գվինեայի Գերմանական Գվինեայի Գերմանական Արևելյան Աֆրիկայի Գերմանական Արևմտյան Աֆրիկայի Գերմանական Հարավային Աֆրիկայի Գերմանական Կամերունի Գերմանական Տոգոյի Գերմանական Նոր Գվինեայի Գերմանական Սամոայի Գերմանական Արևելյան Ասիայի Գերմանական Արևմտյան Ասիայի Գերմանական Հարավային Ասիայի Գերմանական Հարավային Ամերիկայի Գերմանական Հարավային Աֆրիկ